

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta
Katedra rozvojových a environmentálních studií

Postavení ženy v Islámském státě

Bakalářská práce

Autor práce: Gabriela Poláchová

Vedoucí práce: Mgr. Nikola Medová

Olomouc
2020

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci napsala samostatně a veškeré použité zdroje jsem uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci dne 1.7. 2020

.....

Podpis

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Nikole Medové za odborné vedení a všestrannou pomoc při sestavování práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Gabriela POLÁCHOVÁ**
Osobní číslo: **R17625**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Mezinárodní rozvojová studia**
Téma práce: **Postavení žen v Islámském státě**
Zadávací katedra: **Katedra rozvojových a environmentálních studií**

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce je zaměřena na téma postavení žen v Islámském státě. V první části se bude zabývat historií Islámského státu, jeho vznikem, chodem a následnou porážkou. Cílem druhé části je popsání role ženy v rámci státu. Jaké funkce a pozice mohly ženy zastávat, jaká byla jejich motivace a očekávání při vstupu do IS a jaká byla realita. Na základě vybraných rozhovorů s ženami práce popisuje každodenní realitu, a také změnu jejich postavení ve chvíli, kdy IS začal ztrácet svá území a moc.

Rozsah pracovní zprávy: **10 – 15 000 slov**
Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BINETTI, Ashley. A New Frontier: Human Trafficking and ISIS's Recruitment of Women from the West [online]. Georgetown, 2015 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2017/10/Human-Trafficking-and-ISISs-Recruitment-of-Women-from-the-West.pdf>
- BROWN, Katherine. Analysis: Why are Western women joining Islamic State? [online]. King's College London, 2014 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://dhushara.com/book/sakina/fatwah/brides.pdf>
- GERGES, Fawaz. Islámský stát: Cesta k moci. Praha: Vyšehrad, 2017. ISBN 978-80-7429-810-3.
- HERMANN, Rainer T. Konečná stanice – Islámský stát?: selhání státu a náboženská válka v arabském světě. Praha: Academia, 2016, 115 s. XXI. století, sv. 40. ISBN 978-80-200-2607-1.
- MAH-RUKH, Ali. ISIS and propaganda: how ISIS exploits women [online]. University of Oxford, 2015 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/research/files/Isis%2520and%2520Propaganda-%2520How%2520Isis%2520Exploits%2520Women.pdf>
- PEARSON, Elizabeth. The Case of Roshonara Choudhry: Implications for Theory on Online Radicalization, ISIS Women, and the Gendered Jiha [online]. Oxford, 2015 [cit. 2019-05-04]. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/poi3.101>
- PEREŠIN, Anita. PERSPECTIVES ON TERRORISM: Fatal Attraction: Western Muslimas and ISIS [online]. 2015 [cit. 2019-05-01]. Dostupné z: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/427/848>
- SPENCER, Amanda. The Hidden Face of Terrorism: An Analysis of the Women in Islamic State [online]. New York University, 2016 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/pdf/26473339.pdf>
- TARRAS-WAHLBERG, Louisa. PROMISES OF PARADISE? A Study on Official ISIS-Propaganda Targeting Women [online]. Swedish Defence University, 2016 [cit. 2019-04-30]. Dostupné z: <http://fhs.diva-portal.org/smash/get/diva2:942997/FULLTEXT01.pdf>

WARRICK, Joby. Vzestup Islámského státu: pod černou vlajkou. Přeložil Martin DOLEČEK. Brno: Jota, 2016. ISBN 978-80-7462-968-6
WEISS, Michael a Hassan HASSAN. Isis: inside the army of terror. New York: Regan Arts., 2015, xvi, 270 s. ISBN 978-1-941393-57-4

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Nikola Medová**
Katedra rozvojových a environmentálních studií

Datum zadání bakalářské práce: **10. dubna 2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

---

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

---

doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 22. května 2019

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá postavením ženy v Islámském státě, který se rozkládal na území Sýrie a Iráku. Zjišťuje, jaké motivace vedly ženy k připojení k teroristické organizaci, která byla proslulá pácháním zla na obyvatelích, odpůrcích i cizincích. Dále se zaměřuje na role žen, které v rámci budování státu mohly zastávat. V rámci práce jsou uvedeny příběhy konkrétních žen, které žily pod vlajkou Islámského státu. Celá práce je rozdělena do dvou hlavních částí, které se poté dělí na kapitoly.

V úvodu jsou detailněji popsány obě části práce, které blíže seznamují s jednotlivými kapitolami a shrnují jejich hlavní myšlenky.

První část práce se zaměřuje na chod Islámského státu. Obsahuje podrobný popis historie, ideologie, propagandy a ekonomiky. Cílem této části je uvést čtenáře do kontextu problematiky Islámského státu.

Druhá část práce je považována za hlavní a stěžejní. Tato část je zaměřena pouze na ženy, které byly členkami Islámského státu. Pomocí rešerše odborné literatury rozebírá otázku postavení žen v rámci chalífátu se zaměřením na ženy, které se k organizaci přidaly dobrovolně.

Cílem práce je přiblížit problematiku žen v Islámském státě. Také se pokusí odpovědět na otázku, zda jsou ženy oběti nebo pachatelé.

KLÍČOVÁ SLOVA

Islámský stát, chalífát, Korán, islám, džihád, terorismus, ženy, Abú Bakr al-Bagdádí, propaganda

ABSTRACT

This bachelor thesis focuses on women in the Islamic state which was located in Syria and Iraq. The aim of this study is to identify what kinds of motivations led women to join a terrorist organization that was really famous for committing atrocities on residents, opponents of their regime and also foreigners. The thesis focuses on the role of women who are seen as an important part that serve to build a newly established state. Within the thesis there are some specific stories of women, who have experienced living under the rule of the Islamic state. The whole thesis is divided into two main parts, which are separated into chapters.

First part of the thesis focuses on the Islamic state in general. It includes a description of the history, the ideology, the propaganda and finally the economics of the caliphate. The main aim of this part is to explain the Islamic state itself.

The second part is considered to be the main and crucial. These chapters concentrate only on women who were members of this organisation and also who joined IS voluntarily. Focus on the problem of women in Islamic life and try to find an answer to the question of whether women are victims or perpetrators. Using the method of searching through reference sources, it discusses the question the roles and position of women in the caliphate.

The main aim of this bachelor thesis is to explain the role of the women in the Islamic state. It shall try to answer the question, whether women are victims or perpetrators.

KEY WORDS

Islamic state, caliphate, Quran, Islam, jihad, terrorism, women, propaganda, Abu Bakr al-Baghdadi

OBSAH

ÚVOD	9
METODOLOGIE A CÍLE PRÁCE	11
1. ISLÁMSKÝ STÁT	13
1.1 IDEOLOGIE	13
1.2 HISTORIE	14
1.3 PROPAGANDA	16
1.4 EKONOMIKA IS	18
1.5 VÝDAJE	20
2. ROLE ŽENY V IS.....	21
2.1 MOTIVACE.....	23
2.1.1 MOTIVACE V PRAXI.....	25
2.2 PROPAGANDA ZAMĚŘENÁ NA ŽENY	27
2.3 TYPOLOGIE ROLÍ.....	30
2.3.1 MATKA A MANŽELKA.....	30
2.3.2 NÁBORÁŘKY NOVÝCH ČLENŮ	31
2.3.3 KVALIFIKOVANÉ PRACOVNICE	32
2.3.4 BOJOVÉ POZICE	32
2.3.5 NÁBOŽENSKÁ POLICIE	33
2.3.6 VZDĚLÁNÍ.....	33
2.4 BRIGÁDA AL-KHANSAA.....	35
2.5 MANIFEST	37
2.6 PŘÍBĚHY ŽEN	40
3. ZÁVĚR	46
4. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	48

ÚVOD

Bakalářská práce se zabývá postavením ženy v samozvaném chalífátu Islámský stát (dále jen IS). Popisuje a dále srovnává různé pozice a společenské postavení, které ženy mohly v rámci IS zastávat. Téma jsem si zvolila hned z několika důvodů. Jedním z nich je, že fenomén Islámského státu lze považovat za novodobý problém, který byl v médiích v posledních několika letech velmi často probírán a doslova děsil svět. Další faktor, který hrál roli při výběru tématu, bylo postavení ženy a obecně práva žen, která jsou v různých částech světa vnímána odlišně. IS měl jeden z nejextremističtějších výkladů Koránu, který kdy existoval a práva žen zde byla striktně nastavená.

IS zasáhl do politického uspořádání Blízkého východu a narušil suverenitu Iráku a Sýrie. Proslul svou krutostí páchanou jak na místním obyvatelstvu, tak na odpůrcích islámu či cizincích. V novodobé historii se jedná o nejdiskutovanější problém, který zasáhl mezinárodní bezpečnost, ovšem ideologie, o niž se IS opírá, má kořeny hluboko v minulosti. Tato radikální teroristická organizace vyhlásila svůj samostatný Islámský stát na dobytém území Iráku a Sýrie v červnu roku 2014. Tento samozvaný stát však nebyl oficiálně uznán žádným jiným státem. Vizí vůdců bylo vytvořit státní zřízení, kde ústavu tvořil Korán a bylo uplatňováno striktně právo šaría, v návaznosti na agresivní politiku rozšiřování území a šíření islámské víry prvních chalífů. Zmíněné území představuje oblast od dnešního Španělska až po Indii a celou severní Afriku.

Celá práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první, kratší části se věnuji historii vzniku IS, zdůrazňuji důležité milníky v jeho vývoji, popisují hlavní rysy jeho ideologie, dále se věnuji ekonomickému systému, který byl velice propracovaný. IS také proslul důmyslnou mediální propagandou, která jim zajistila příliv několika desítek tisíc zahraničních stoupenců a bojovníků z různých zemí světa.

Druhá část práce je zaměřena na postavení ženy v IS. Tuto část tvoří několik kapitol, které se mezi sebou prolínají a doplňují. V první kapitole analyzuji důvody a motivace, které přiměly ženy z různých zahraničních zemí se připojit k IS. V další kapitole rozebírám propagandu a metody, kterými náboráři lákali nové členky. K propagandě využívali mnoho metod jako například sociální sítě, časopisy, fotky, příběhy šťastných muslimských žen, žijících v IS. Dále popisují jednotlivé role, které mohly ženy v rámci chalífátu zastávat. Nejvíce byl kladen důraz na roli matky a manželky. Jednu z nejvyšších

funkcí představovala náboženská policie, která byla zřízena k účelu kontroly civilních žen. Ty musely striktně dodržovat právo šaría. Pokud v tomto ohledu policie shledala pochybení, měla právo ženy potrestat. Je až paradoxní, že členky náboženské policie měly moc omezovat práva a svobody ostatních civilních žen. V následující kapitole rozebírám manifest, který byl napsán právě členkami náboženské policie v roce 2015 a byl adresovaný přímo ženám. Autorky v něm vyzdvihují nejdůležitější role muslimských žen v chalífátu a věnují se případovým studiím. V poslední kapitole se snažím ukázat rozebíraná témata přímo v praxi. Popisuji několik příběhů žen, které žily pod vlajkou IS.

S tímto tématem jsem se poprvé setkala na přednášce s názvem Tváří v tvář válce, kterou vedla novinářka Markéta Kutilová. Přednášela o válečné situaci v Sýrii. Dále jsem se přímo s problematikou žen IS setkala na debatě na téma Ženy a děti Islámského státu, kde hlavními hosty byly novinářky Lenka Klicperová a opět Markéta Kutilová. Toto novinářské duo mělo unikátní možnost udělat rozhovory s manželkami bojovníků, které se momentálně nacházejí v detenčních táborech na území Kurdistánu. Došlo mi, že diskutované téma je velmi závažné a mnoho lidí o něm ani neví. Někteří si představují manželky džihádistů jako utlačované, trpící ženy, ale je tomu opravdu tak? Jsou ženy utlačované nebo se podílejí na vzniku nového státu stejně usilovně a intenzivně jako muži?

V mé bakalářské práci bych chtěla přiblížit problematiku žen, které se dobrovolně připojily k IS. Tyto ženy jsou v západních zemích vnímány jako bezpečnostní hrozba kvůli jejich potencionálnímu radikálnímu myšlení, navíc už jen fakt, že se dobrovolně přidaly k radikální teroristické organizaci, je činí hrozbou pro naši společnost. Informace získané na základě rešerše dostupné literatury a účastí na odborných přednáškách analyzuji. Následně pomocí komparace se pokusím zhodnotit postavení ženy v islamistické teroristické organizaci.

METODOLOGIE A CÍLE PRÁCE

Cílem práce je analyzovat problematiku postavení ženy v IS. Mezi hlavní metody, které využívám při zpracování, patří především rešerše dostupné odborné literatury a její následná komparace. Rešerše představuje vyhledávání všech dostupných zdrojů od knih po odborné články, přečtení odpovídající literatury a poté vytvoření přehledu k danému tématu. Cílem rešerše literatury je přehled, znalosti, východiska a nápady pro vlastní práci (Tichá et al., 2009). V rámci mé práce se budu snažit najít odpovědi na následující výzkumnou otázku: „Jsou ženy oběti nebo pachatelé?“, na kterou bude odpovídat část druhá. Obecně lze předpokládat, že samotné ženy na sebe budou nahlížet jako na oběti a naopak země původu je budou brát jako pachatele a další potenciální bezpečnostní hrozbu. Tento předpoklad se budu snažit potvrdit či vyvrátit na základě dostupné literatury.

V první části popisuji Islámský stát z historického hlediska. Informace čerpám převážně z odborné literatury, kterou představují knihy napsané zahraničními i tuzemskými autory, kteří se touto problematikou zabývají. Ze zahraničních autorů sem patří například autor, který je světovým odborníkem v oblasti islámského terorismu, Fawaz A. Gerges. Jedná se o profesora blízkovýchodních vztahů na univerzitě London School of Economic. Ve svých pracích se zaměřuje především na moderní politické a sociální dějiny islámských zemí a terorismus. Čerpám z jeho knihy s názvem Islámský stát: Cesta k moci. Z tuzemských autorů používám knihu napsanou několika odborníky na Blízký východ, která se jmenuje Islámský stát: Blízký Východ na konci časů. Jedním z autorů je například Ondřej Beránek, který se stal v roce 2013 ředitelem Orientálního ústavu Akademie věd ČR. Dalším autorem je Pavel Ťupka, působící na Ústavu Blízkého východu a Afriky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, zabývá se studii středověkého a moderního islámu a směrem salafismus. Dále do knihy přispěl i Martin Novák, který pracoval jako reportér v mnoha arabských zemích, například Sýrii, Iráku, Saudské Arábii. Mezi další významné české autory, kteří se zabývají tematikou Blízkého východu, patří Břetislav Tureček nebo Miloš Mendel.

Druhá část práce je zaměřená na ženy v IS. Jelikož se jedná o novodobý fenomén, většinu informací čerpám z internetových zdrojů, jako jsou odborné články, rozhovory

s ženami, odborné analýzy a studie převážně ze zahraničních zdrojů. Jedním z nich je odborný časopis *Journal of Strategic Security*. Vydává ho škola Henley-Putnam School of Strategic Security, která sídlí v Jižní Dakotě ve městě Rapid City. Jako další zdroj informací považuji účast na přednáškách, které se zabývají danou problematikou a jsou vedeny odborníky. V České republice se otázkou žen v IS zabývají Markéta Kutilová a Lenka Klicperová, které dělaly rozhovory s manželkami bojovníků v jednom z detenčních táborů Ain Issa na území Kurdistanu. Dále také čerpám z jejich společné knihy, která se jmenuje *Ve válce*, kde popisují příběhy lidí z Iráku a Sýrie. Další velmi důležitý zdroj informací je Manifest směřovaný na ženy žijící pod vlajkou chalífátu. Jedná se o dokument, který byl vydán IS. Autorkami dokumentu jsou členky náboženskou policie Al-Khansaa. Manifest byl vydán pouze v arabském jazyce, ale o jeho překlad se zasloužil Charlie Winter, který je odborníkem v oblasti terorismu se zaměřením na online i offline strategickou komunikaci. Je také jedním z členů Mezinárodního centra pro boj proti terorismu v Haagu. Tato část práce je založena na analýze a následné komparaci postavení ženy v rámci IS. Snaží se zhodnotit motivace a důvody, které přiměly ženy ze zahraničí se připojit k této teroristické organizaci. Dále popisuje funkce, které ženy vykonávaly. Při analýze je třeba dbát na různé faktory, které mohou zásadním způsobem ovlivnit chápání tohoto tématu. Mezi tyto faktory patří například skutečnost, zda se jedná o ženy, které se k IS připojily dobrovolně anebo se jedná o ženy, které již na okupovaném území žily. Dále také o čí manželky se jednalo, zda byly vdané za emíra, řádového bojovníka, člena náboženské policie či běžného občana.

1. ISLÁMSKÝ STÁT

Tuto kapitolu považuji za důležitou, jelikož uvádí čtenáře do daného tématu a podává základní souvislosti, které jsou stěžejní pro pochopení chodu a fungování chalífátu. IS má kořeny hluboko v minulosti, které sahají do konce devadesátých let. Už v té době se jednalo o teroristickou skupinu, která vraždila odpůrce, zajatce a rukojmé. V čele organizace stál abú Musa'ab Zarkáví (Gerges, 2017). Jejich ideologie a přísný výklad islámu se odráží i v přístupu k ženám. Vůdci IS si uvědomovali důležitost žen v procesu budování státu. Zapojovaly se do různých činností spojených s ekonomikou, propagandou, vzděláváním a další.

1.1 IDEOLOGIE

Islámský stát známý též pod dalšími názvy jako Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS), Islámský stát v Iráku a Levantě (ISIL) nebo Dáiš podle arabské zkratky. Názvy se v průběhu jeho existence měnily s jeho územními zisky. IS měl pod svou kontrolou široký pás území v Iráku a Sýrii, který odpovídal velikosti Velké Británie s počtem obyvatel pohybujícím se okolo 9 milionů (Gerges, 2017). Jedná se o sunnitskou džihádistickou skupinu, která se řadí do hnutí salafismus. Hnutí je založeno na myšlence návratu k čisté formě praktikování islámu, které je specifické pro období jeho zakladatele Muhammada (6. století) (Cornel, Anamaria, 2018). V IS byl tvrdě uplatňován zákon šaría tzv. Boží zákon¹. Snahou IS bylo založit chalífát, který by spojoval všechny muslimy z celého světa pod jednotným vedením. Ostatní typy států a formy vedení neuznával. Chalífát je důležitý pojem pro ideologii IS. Z historického hlediska se jedná o druh nástupnictví po smrti proroka Muhammada. Prvním chalífou byl Abú Bakr, který byl vybrán jako vůdce a byl zvolen formou vzdáním holdu. Dne 29. června roku 2014 byl stejným způsobem formou vzdáním holdu zvolen chalífa známý pod jménem Abú Bakr al-Baghdádí (Beránek et al., 2016). Podle Pavla Ťupka (2016) není ideologie Islámského státu jasně daná a ucelená, ale opírá se o různé názory a zejména saláfistické myšlenky, které jsou pak přizpůsobovány a účelově interpretovány k podpoře daných záměrů a ospravedlnění určitých postupů.

---

¹ Potměšil (2012) definuje právo šaría jako právní řád, který je založen na morálních principech. Vychází především z Koránu. Zasahuje například do rodinného, majetkového, dědického i trestního práva.

Krutá realita vystupování a chování IS je ale velmi odlišná od ideálů, které se snaží šířit propagandou (Beránek et al., 2016, 85). Vojenská moc, víra v obnovení chalífátu a stejné ideologie jsou jednou z největších výhod IS. Organizace je ideologicky jednotná, vyniká vojenskými schopnostmi svých bojovníků, které spojuje princip bratrství (Gerges, 2017).

1.2 HISTORIE

Tato kapitola bych se věnuje vojensko-politickému rozvoji a postupnému úpadku Islámského státu, který se rozkládal na území Iráku a Sýrie v letech 2011 až 2018.

Pro pochopení celé situace je potřeba se zaměřit na historii tohoto regionu trochu hlouběji. V roce 2003 proběhla americká invaze do Iráku. Cílem invaze bylo svržení režimu diktátora Saddáma Hussajna a socialistické strany arabské obrody, nazývané BAAS. Režim diktátora stál za sérií konfliktů proti okolním státům a také za vyhlazovací akce proti vlastnímu obyvatelstvu (Gerges, 2017, kapitola 5,2).

Po krátké bleskové válce nastalo po svržení straně BAAS v Iráku vakuum, které se snažily zaplnit za pomoci finanční a materiální podpory členové teroristické organizace Al-Kaida. Od roku 2004 zde působila skupina pod vedením schopného velitele Abu musaba al-Zarqawího. Díky asymetrickému způsobu vedení boje vnesly do země chaos. Používali techniky jako odpalování sebevražedných atentátníků, únosy, útoky a obsazování měst (Gerges, 2017, kapitola 2,3). Otevřená válka vyústila v několik bitev: Falluja 2004, Baqubah 2006, Ramadi 2009. Dne 13.10. v roce 2006 byl vyhlášen Islámský stát, který vznikl transformací místní Al-Kaidy, avšak organizace neměla vojenské úspěchy. Mnoho členů bylo uvězněno v iráckých věznicích. Zde se tito lidé dále ideologicky radikalizovali a vypilovali ideologii IS, následně zde i intenzivně verbovali nové spolubojovníky (Gerges, 2017, kapitola 5). Nová šance pro radikály nastala po odchodu americké armády z Iráku. Premiérem vlády se v roce 2006 stal Nurí al-Málíkí, který byl členem šíitské politické strany. Sunnitské obyvatelstvo bylo proti šíitské vládě, což vyústilo v sérii poklidných protestů v provincii Anbár, které byly brutálně potlačeny armádou. V této době se již mezi protestujícími začaly objevovat černé vlajky Islámského státu a jejich členové začaly otevřenou válku proti irácké armádě. Tak vypukla občanská válka v Iráku, která probíhala mezi lety 2014–2017. V lednu roku 2014 islamisté obsadili města Fallúdža, Ramádí a Tikrít (Gerges, 2017, kapitola 3,5,8). Po bleskovém útoku vstoupili do města Mosul, které prakticky za jediný den obsadili (Balík, 2016, díl 34). Jak uvádí autor

Gerges ve své knize (2017) v roce 2014 dne 4.července vůdce Abú Bakr al-Baghdádí vystoupil ve Velké mešitě an-Nurí v Mosulu a vyhlásil Islámský stát. To byl zlom, po kterém se z IS stal téměř státní útvar, který přitahoval stoupence z celého světa.

V sousední Sýrii běžel konflikt skoro souběžně, avšak jeho kořeny sahají do roku 2011, kdy 15. března vypukla občanská válka proti syrské straně BAAS a diktátorovi Bašáru al-Asadovi. Na začátku povstání dominovala umírněná opozice usilující o demokratizaci země, brzo se však situace stala velmi nepřehlednou. Na povstaleckých územích se brzy začaly projevovat aktivity radikálních islamistických skupin jako je Al-Kaida, která se zde později transformuje ve frontu an-Nusrá, dále také IS (Gerges, 2017, kapitola 6). Pod vlajkou IS dobyli radikálové v roce 2014 značnou část Sýrie. V srpnu dobyli město Sindžár v Kurdistánu, vyhnaly a povraždily tamní jezídské obyvatelstvo. Na severní hranici s Tureckem se blížili ke kurdskému městu Kobani. Na východě k městům Aleppo a Homs, kde již probíhaly tvrdé bitvy mezi povstalci a vojskem Bašára al-Asada. Na jihu se přiblížili k Jordánsku. Byl to vrchol jejich moci, v té době IS disponoval velkou armádou, která čítala až 40 tisíc bojovníků.

Obrat ve válce nastal až začátkem roku 2015, kdy za pomoci spojeneckého letectva odrazili kurské milice YPG, YPJ a arabské SDF útok islamistů na město Kobani a prolomili jeho obklíčení. V dubnu pak Kurdové začali pomalý osvobozovací postup napříč severní Sýrií. Velkým příspěvkem do boje proti ISIS byla letecká podpora ze strany zahraničních států. Koncem roku 2014 vojska Bašára al-Asada, s pomocí ruských vojáků, podnikly rozsáhlou operaci v provincii Homs proti IS. Cílem bylo město Palmýra, které představovalo významnou silniční křižovatku. V březnu v roce 2015 bylo město dobyto a IS ztratil oporu v syrské oblasti (Baklík, 2016, díl 20, 21, 23, 45). V severním Iráku v říjnu roce 2016 začala bitva o město Mosul, která byla vedena iráckou armádou a pešměrgou, což jsou kurdské ozbrojené milice. Bitva o Mosul 9 měsíců a zvítězila v ní irácká armáda. Jednalo se o jednu z největších bitev o město v 21.století (Andert, 2018).

Po této bitvě zůstalo IS pouze omezené území v provincii Anbár a ve východní Sýrii. Poslední dějství bojů s IS se odehrálo v syrsko-irácké poušti (Live Universal Awareness Map, 2020). V říjnu v roce 2019 americká jednotka zabila vůdce IS Abú Bakr al-Baghdádího v syrském Idlíbu (Baklík, 2016).

1.3 PROPAGANDA

Akademici kategorizují propagandu jako „bílou“ nebo „černou“. První se týká propagandy vycházející z moderních demokracií. Tento druh propagandy teoreticky nese fakta a pravdivě uvádí svůj původ. Naopak „černá“ propaganda zahrnuje falešné informace nebo polopravdy. Zdroje jsou skryté a informace mohou být sporné. IS praktikuje druhý typ. To, co uvádějí, není vždy pravdivé, spolehlivé nebo důvěryhodné (Ali, 2015).

Propaganda neodmyslitelně patří ke každému politickému hnutí a výjimkou nejsou ani džihádistické skupiny jako právě IS. První džihádistická hnutí začala vznikat od poloviny 20. století a každé hnutí kladlo velký důraz na šíření svého myšlení. K velkým změnám došlo během 90. let, kdy začala vznikat masmédiá a internet se stal dostupnější pro veřejnost. Kyberprostor poskytl těmto skupinám velký potenciál. Další změny nastaly se vznikem sociálních sítí jako Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, které začala hnutí hojně využívat pro šíření ideologií. IS disponoval velice promyšlenou strategií mediální organizace, která měla velmi rozvinutou infrastrukturu (Kovács, et al., 2016). Mediální propagace IS se skládá ze tří hlavních tematických složek, první je politická, druhá náboženské a třetí sociální nebo také kulturní (Issaev, Shishkina, 2019). Za jediný rok vydal IS téměř 15 000 propagačních materiálů, 800 videí a asi 20 čísel časopisu *Dabiq* přeložených do 11 jazyků (Bindner, Poirot, 2016). Mediální aparát IS je složen z hlavních, lokálních, ale i regionálních struktur. Nejdůležitější je Mediální rada, která podléhá přímo klíčovému vedení. Hlavní mediální centrum je Nadace al-Furquán, její kompetencí je vydávání CD, DVD, tvorba plakátů a webová propagace hnutí. IS ke své reklamě využil především aplikaci Twitter. Za pomoci často využívaných nevinných „hashtagů“ dostal své fotografie mezi plno dalších, které souvisely s daným „hashtagem“, a tak se tyto nevyžádané informace dostaly mezi velké množství uživatelů. Dalším mediálním centrem je al-Haját, které má na starosti tvorbu videoklipů a vydávání online článků a časopisů v různých jazycích. Z jejich tvorby pochází časopis *Dabiq*, který svým designem připomíná západní časopisy. Měl pevně danou strukturu, součástí časopisu jsou fotoreportáže, rozhovory, líčení vojenských událostí či poprav. Nacházela se zde například i rubrika věnovaná ženám, která se jmenovala *Pro naše sestry*. Další časopisy, které vznikaly pod záštitou centra al-Haját, se jmenovaly *Islamic State News*, *Islamic Sate Report*,

francouzsky psaný časopis Dar al-islam nebo arabský týdeník an-Naba'. Video produkce disponuje vysokou technickou zručností a také mediální profesionalitou. Natáčí se videa několika kategorií, první jsou videa z terénu a přímo z bojiště, dále záznamy z poprav a třetí druh videí je každodenní život pod vlajkou IS. Třetím důležitým mediálním centrem je nadace al-I'tisám. Její činnost spočívá v produkci džihádistických písní a hudebních videoklipů. Zasadili se o vznik neoficiální hymny IS, která se jmenovala Dawlat al-islám qámat, v překladu „Povstal Islámský stát“. IS také založil svou tiskovou agenturu A'máq a radiostanici al-Baján, která vysílá zpravodajství, různé rozhovory, přímá vysílání z terénu, recitaci a výklad Koránu, nebo také doporučení a rady pro ženy i muže, jak správně žít. Paradoxně se jedním z největších a nejefektivnějších propagátorů v šíření informací stala západní média, která přejímala fotografie, videa či nahrávky produkované právě IS. Tím se tyto informace dostaly mezi obrovskou masu lidí. Obecně lze říci, že se média musela potýkat s těžkým rozhodováním, zda informace odvysílat či nikoliv a pokud ano, tak v jaké formě. Snaha oslovit co nejvíce lidí z celého světa se odráží i v produkci textů v mnoha jazycích. Psali zejména arabsky, turecky, kurdsky, anglicky, rusky, francouzsky a také německy. Dalším důležitým bodem v propagandě je vizuální obraz organizace. Hlavní symbol představuje černá vlajka s bílým nápisem víry, dále je typickým znakem způsob oblékání bojovníků, žen a vysoce postavených vůdců. Do vizuální prezentace IS patří také mapy, plakáty, billboardy tematizující IS. V propagandě je IS prezentován jako ráj na zemi, kde vládne klid a mír, a od nejistoty a války, která vládne všude kolem je chráněn oddanými bojovníky (Kovács, et al., 2016).

1.4 EKONOMIKA IS

Islámský stát převzal kontrolu nad územím stejné velikosti jako má Spojené království s populací okolo 9 milionů obyvatel (Brisard, Martinez, 2014). Jednalo se o nejbohatší a nejvlivnější teroristickou organizaci na světě (BBC News, 2015). V roce 2014 IS ovládal aktiva přesahující 2 biliony USD.

Organizace IS se snaží vstoupit do hlavního proudu ekonomiky buď prostřednictvím bankovního systému, nebo prostřednictvím určitých průmyslových odvětví, zejména energie a nerostných surovin. Hegemonické postavení Islámského státu mezi teroristickými organizacemi ukazuje také převzetí kontroly nad finančním sektorem. Teroristická organizace zabavovala banky a finanční instituce, s jejichž aktivy mohla volně obchodovat či je využívat. Od svého založení se skupina při financování svých operací silně opírala o nezákonné činnosti. Jedním z nejúčinnějších způsobů financování teroristické skupiny je praktikování teroru proti místním lidem a cizincům pohybujícím se na území IS, spoléhal se na únosy a následný zisk peněz za vysoké výkupné. Obdržela také soukromé a institucionální dary, hlavně od nevládních organizací pocházející ze států Perského zálivu, jako je Saúdská Arábie, Kuvajt a Katar (Brisard, Martinez, 2014). Nicméně si vedení IS uvědomovalo i fakt, že stát nelze spravovat pouze silou a působením strachu, a bylo třeba udržovat i civilní instituce, aby fungovali jako stát (Callimachiová, 2019). Finanční prostředky se používaly na placení vojenských akcí, správu ovládaného území, dále na expanzi do zahraničí, zejména do Libye. Celý tento systém byl soběstačný a velice diverzifikovaný. IS nebyl závislý na přílivu vnějších zdrojů, což dokazovalo velkou finanční moc této teroristické skupiny (Bindner, Poirot, 2016). O finanční zdroje IS se staraly banky v Kuvajtu (Jégl, 2014).

IS měl kontrolu nad několika ropnými poli v Sýrii a Iráku. Z produkce ropy IS pokrýval své vlastní potřeby a zbytek prodával na černém trhu nebo exportoval do Jordánska, Íránu, iráckého Kurdistanu nebo Turecka (Duhaime, 2015). Celková výroba ropy se pohybovala zhruba mezi 80-120 tisíci barely za den, což představovalo zisk zhruba 2-4 miliony USD denně (Brisard, Martinez, 2014).

IS získal kontrolu nad několika poli zemního plynu v Sýrii a Iráku, včetně největšího iráckého naleziště zemního plynu v oblasti nazývané Akkas, která se nachází v provincii

Al-Anbar. V období největšího rozmachu Islámského státu mohla těžba a následný prodej plynu navýšit příjmy až o 979 milionů USD ročně (Brisard, Martinez, 2014).

Dalším zdrojem peněz pro IS byla zemědělská výroba, která sice nedosahovala takových zisků jako prodej ropy či výkupné za únosy, ale jednalo se o velmi důležitou složku. Irák a Sýrie měly vždy velmi úrodnou půdu pro produkci obilí (Brisard, Martinez, 2014). Islámský stát získal široký pás orné půdy v oblasti údolí řek Eufratu a Tigridu, na kterém se produkuje významná část plodin Sýrie a Iráku (Rosen, 2015). Hlavními plodinami byly pšenice, ječmene a bavlna. (Bindner, Poirot, 2016).

Jednou z dalších metod financování IS jsou platby výkupného, které dostávali za únosy, jedná se o externí metodu příjmu financí. IS potvrdil, že vydělal přibližně 10 milionů dolarů měsíčně pouze na výkupném ze strany zahraničních států za propuštění unesených osob (Duhaime, 2015). Hlavními cíli byli podnikatelé, politici, náboženští hodnostáři a cizinci (Bindner, Poirot, 2016).

Největším zdrojem financí IS jsou daně (Duhaime, 2015). V oblastech pod jeho kontrolou mohl IS vygenerovat až 30 milionů USD měsíčně jen na daních (Brisard, Martinez, 2014). Některé daně jsou jako běžné státní daně, jiné jsou náboženské a do jisté míry se jedná i o vydírání například u ochranné daně takzvané yziah. Ti lidé, kteří nevyznávají islám a nechťejí k němu ani konvertovat, musí platit tuto daň za zajištění ochrany. Jednalo se především o křesťanskou a židovskou menšinu, která se na území IS nacházela (Rosen, 2015). Do systému daní patřil i zakát (Blannin, 2017). Zakát je jedním z pěti pilířů islámu. Považuje se za formu uctívání a je pro muslimy povinný (Liberto, 2019). V samotném Koránu lze najít výroky o zakátu. V súde 57 stojí: Těm, kdož rozdávají almužnu, mužům i ženám, a těm, kdož poskytují Bohu krásnou půjčku, těm bude splacena dvojnásobně a dostane se jím odměny štědré (Korán, 1991, 517).

Mimo daně zde fungoval i systém pokut, které vybírala náboženská policie nazývaná hisbah (Blannin, 2017). Peněžní tresty byly udělovány za porušování přísných pravidel, které se opírají o zákon šaría. Tyto pokuty se uplatňovaly na všechny případy chování, které byly považované za trestuhodné například kouření, pití či držení alkoholu, nedodržování pravidel oblékání (Bindner, Poirot, 2016).

1.5 VÝDAJE

Hlavní rozpočtové oddělení se nacházelo v Mosulu. Na začátku roku 2015 měl IS stanoven rozpočet ve výši 2 miliardy USD. Ten pokrýval veškeré vojenské operace, dále také platy státním zaměstnancům, údržbu infrastruktury a plnění dalších státních funkcí, jako je poskytování sociálních služeb (Rosen, 2015). Nejvyšší výdaje připadaly na platy bojovníků. Mezi další velmi vysoké výdaje patřilo pokrytí vojenských operací jako například nákup munice, výbušnin, zbraní a zařízení potřebných k boji. Bezpečnostní personál, který zahrnoval náboženskou policii (hisbah) a tajnou policii (amniyat), také představoval vysoké náklady, které se v roce 2015 odhadovaly na několik desítek milionů dolarů. Kromě válečného úsilí věnoval IS zvláštní pozornost komunikaci a propagandě. Naopak náklady na vzdělávací systém, který byl reorganizován tak, aby byl v souladu s právem šaría, byly minimální (Bindner, Poirot, 2016). Skupina musela také udržovat a opravovat klíčovou infrastrukturu v oblastech, které kontrolovala, zejména za účelem dodávek elektřiny a vody. To představovalo také náklady na údržbu (Rosen, 2015).

2. ROLE ŽENY V IS

Ženy se v poslední době staly důležitými články v teroristických organizacích. Jejich zapojení je významné, protože se podílejí na mnoha činnostech. Patří sem výchova další generace militantů, řízení logistiky, nábor nových členů, především online formou, politické funkce a práce v rámci náboženské policie. Dále provádějí nesčetné množství aktivit v oblasti morální a logistické podpory budování státu a taktických operací.

Zacházení s ženami zařadilo IS mezi nejhorší pachatele násilí na základě pohlaví na světě. Mezi jeho kruté praktiky patřilo věznění, mučení, sexuální zneužívání a popravy tisíců muslimských i nemuslimských žen. Navzdory jejich nelidskosti a páchání zločinů vůči nim se do řad této organizace přidalo velké množství (Spencer, 2016).

Během existence samozvaného chalífátu se k hnutí přidalo přes 40 tisíc zahraničních bojovníků z více než 100 zemí světa, z toho bylo zhruba 13 procent žen. Pocházely především z východní Asie, ze západní i východní Evropy (Klicperová et al., 2019). Ze západních zemí se k IS připojilo více než 550 muslimských žen. Jelikož je obtížné stanovit přesná čísla, existují odhady, které naznačují, že se jednalo o větší počet (Tarras-Wahlberg, 2016). Podle autorky Perešin (2015) do IS přicházely zejména mladé ženy a dívky ve věku 15-24 let. Jsou ovšem důkazy, které nasvědčují, že i mladší dívky se pokusily cestovat na území ovládané IS. Ve většině případů se jedná o muslimské přistěhovalce druhé nebo třetí generace. Na druhou stranu roste i počet dobrovolných konvertitů k islámu, což přispívá i k nárůstu sympatizantů s ideologií teroristické skupiny.

Ženy, které se přidaly k IS, pocházely z odlišného sociálního, kulturního a akademického prostředí. Jejich profily jsou velmi rozmanité a je složité určit jeden obecný vzorec, který by se dal aplikovat na většinu žen. Značný počet dívek a mladých žen pocházel z velmi dobrých, umírněných a neradikalizovaných rodin, které nepodporovaly jejich rozhodnutí přidat se k IS. Jsou ale známy případy, kdy se přestěhovaly celé rodiny. Existovaly i ženy, které opustily svou rodinu, aby začaly nový život na území chalífátu. Žádná extremistická skupina nebyla dosud schopná přilákat tolik zahraničních ženských rekrutů (Perešin, 2015).

Obecně je také nutno rozeznávat, zda se jednalo o ženy, které se dobrovolně připojily k této teroristické organizaci, anebo o ženy, které již na daném území žily ještě před vznikem chalífátu. K této skutečnosti například přihlížejí irácké soudy (Klicperová et al.,

2019). Po pádu IS bylo zatčeno až tisíc žen, které měly s sebou až 820 dětí. Země jejich původu se jich zřekly a trvaly na tom, že by měly čelit místní justici. Některé státy projevily určitou míru schovávavosti vůči malým dětem, například Francie, ale nikoliv vůči dospělým, kteří se rozhodli dobrovolně připojit k teroristické organizaci. Soudy probíhají rychle, trvají zhruba okolo deseti minut. Ženy nemají možnost mít obhájce, většinou odpoví na pár otázek a poté si vyslechnou verdikt soudce. Většinou jsou odsouzeny k smrti nebo k doživotnímu vězení. Soudy dělají rozdíly mezi místními ženami a cizinkami. Berou v úvahu, že místní žily na tomto území i před vznikem chalífátu a mnohdy se jen přizpůsobily podmínkám života v nově vzniklém státě. Naopak ženy ze zahraničí se dobrovolně rozhodly žít na území IS a jednaly účelně: nákup letenky, překročení hranic, víra v IS (Chulov, 2018). Ženy, které skončily v detenčních táborech v syrském Kurdistánu, měly v podstatě štěstí, jelikož Kurdové neuplatňují trest smrti (Klicperová, Kutilová, 2018).

2.1 MOTIVACE

Motivace, které vedly k připojení k IS jsou různé od náboženských, politických, ideologických až po osobní (Perešin, 2015). Mnoho psychologických studií se pokusilo vysvětlit, čím jsou ženy a dívky přitahovány do IS a z jakých důvodů jsou ochotné se zavázat k tak odlišnému způsobu života (Ali, 2015).

Náboženské motivace jsou uváděny jako jeden z nejdůležitějších faktorů, který vedl k přestěhování do IS. Věřily, že vykonáním hidžry splnily svou náboženskou povinnost a pomohly vybudovat v novém chalífátu infrastrukturu, hospodářství a armádu pro džihád. Ženy to vnímaly jako možnost zapojit se do budování nové společnosti, ideologicky čistého státu, kde by žily čestně a pod přísným výkladem práva šaría. Tyto vyhlídky na život ženy velmi přitahovaly, chalífát byl považován jako bezpečné místo, kde stoupenci vyznávají islám dle jasně daných pravidel (Perešin, 2015).

Mohly také pociťovat potřebu chránit všechny své muslimské bratry a sestry, kteří jsou ve světě kvůli víře utlačováni. V západních zemích se ženy mohly setkat s útoky jak verbálními, tak i fyzickými, protože byly zahalené (De Leed, 2018). V některých evropských státech byly přijaty zákony, které zakazují jakékoliv zahalování tváře nebo zakazují nošení náboženských symbolů na veřejnosti. Patří sem evropské státy jako například Francie, Belgie, Nizozemí, Rakousko, Dánsko a Itálie (REFLEX, 2018). Takové zákony, které zakazují zahalování a tím je omezují, mohou považovat za diskriminaci a způsobují pocity vyloučení ze společnosti. Proto ženy často hledaly místo, kde by cítily, že patří. Takové pocity mohly hrát roli při rozhodování, zde se přidat k IS, který ve své propagandě slibuje praktikovat islám, jak v něj věří bez diskriminace (De Leed, 2018).

Některé ženy byly více motivovány politickými důvody. Věřily, že se účastní humanitární mise, kterou obyvatelstvo zbavují utrpení nacházející se uprostřed syrského konfliktu (Perešin, 2015). Své názory na danou situaci ženy zveřejňovaly na sociálních sítích, poukazovaly na zvěrstva páchaná režimem prezidenta Bašára Asada nebo západními koalicemi, kdy během útoků trpěly i děti (De Leed, 2018). Identifikace s utrpením muslimů po celém světě, která je spojena s nesouhlasem a hněvem vůči zahraniční politice jejich země, hraje často velmi významnou roli při radikalizaci mladých a věřících lidí.

Pokud se jedná o osobní důvody, velkou roli hrál boj o identitu a pocity odcizení od společnosti. Mnoho žen se ocitlo v zajetí mezi hodnotami rodiny či přátel a IS jim svou ideologií nabízel pocit stability a sounáležitost skupiny (Perešin, 2015). Právě pocit sounáležitosti, který ženy našly v IS, je považován za důležitý faktor, který vysvětluje, proč odešly na území chalífátu. Mezi sestrami z IS vzniklo silné pouto a přátelství, které bylo postaveno na společné víře k Alláhovi a společné ideologii. (De Leed, 2018). Osobní zkušenosti jako smrt blízkého člověka, problémy doma nebo ve škole hrály velkou roli při radikalizaci. Mnohé ženy a dívky, které cestovaly do chalífátu, pocházely z neúplných rodin nebo byly v minulosti zneužívány. (Weenink, 2015). Takové zkušenosti sice nejsou nezbytným předpokladem radikalizace ani k ní automaticky nevedou, ale mohou učinit osobu více náchylnou k rétorice extremistů (De Leed, 2018).

Mezi další faktory patří i styl života. Někteří mladí lidé se ve svém životě nudí, jsou nespokojení a možnost být součástí hnutí, které tvrdilo, že změní historii, se mohlo jevit jako velmi atraktivní. Takové pocity chtěl IS vyvolat ve své propagandě určené ženám, lákal je na nový vzrušující život (Perešin, 2015).

Prostřednictvím sociálních médií členové IS často zobrazovali romantické a pohádkové svatby. Romantické představy nalákaly do chalífátu mnoho žen (Spencer, 2016). Často jim byly slibovány kompletně vybavené domy, kde mohly žít poklidný a plnohodnotný život. Finanční pobídky nehrály tak velkou roli při rozhodování, zda se k IS přidat, spíše to byl pocit přesvědčení, že budou finančně dobře zabezpečené (Perešin, 2015).

Jak uvádí autorka De Leed (2018) některé ženy jednoduše následovaly své radikalizované manžele, kteří se rozhodli k IS přidat. Jiné se zamilovaly do člena IS a rozhodly se přestěhovat. Bojovníci a členové IS byli popisováni jako hrdinové, kteří jsou ochotni obětovat svůj život pro svou víru a pro větší dobro.

V žádném případě se nejedná o homogenní skupinu žen, protože byly vedeny řadou různých motivací a ovlivněny svým sociálním, kulturním a politickým prostředím. Do IS je přivedly různé důvody a působily na ně různé faktory od ideologických, náboženských, pocity frustrace a hněvu nad vnímanými nerovnostmi a nespravedlnostmi, ale také hledání pocitu sounáležitosti. Mnohé z nich byly velmi mladé ve věku 15 let, ale přidaly se i starší nebo ženy s malými dětmi. Některé dívky měly ve škole potíže s učením, naopak některé byly i vysoce vzdělané. Poměrně velká část žen a dívek pocházela z rozvrácených

rodin a měla problémové dětství, zatímco mnoho z nich pocházelo ze stabilních rodin. Některé pocházely z nevěřících rodin, mnohé z nábožensky umírněných muslimských rodin. Nelze jasně definovat jasnou sociální skupinu žen, která inklinovala k připojení k IS, jelikož pocházely z různých poměrů (De Leed, 2018).

2.1.1 MOTIVACE V PRAXI

Aqsa Mahmood je mladá žena, která se v listopadu roku 2013 přidala k IS a provdala se za bojovníka. Její rodiče pocházeli z Pákistánu, ale ona se narodila ve Skotsku. Studovala na vysoké škole v Glasgow. Její přátelé a rodina vypověděli, že byla chytrá, přátelská, sebevědomá a vycházela se všemi velmi dobře, proto byli všichni překvapeni, když se přidala k teroristické organizaci (De Leed, 2018). Mahmood byla aktivní na svých online účtech a hrála důležitou roli při přesvědčování dalších žen, aby se připojily k IS. Na svých účtech vystupovala pod jménem Umm Layth. Radila ženám a dívkám, co si mají sbalit a jak se mají na cestu do IS připravit (Khaleeli, 2014). Zdá se, že nejméně jedna ze tří mladých britských dívek, které opustily své domovy v únoru 2015, aby se přidaly k IS, byly v kontaktu s Mahmood na sociálních médiích (Petrou, 2015).

Osmnáctiletá Joyce se narodila a vyrůstala v Nizozemí s celou její rodinou. Měla nejspíš velmi komplikované dětství. Její otec byl velmi surový a krutý na její matku, jejich manželství trvalo sedmnáct let, než se rozvedli. Během jejího dětství jí údajně její otec sexuálně zneužíval. V roce 2013 odešla do Sýrie, aby se připojila k IS asi deset měsíců poté, co konvertovala k islámu (San, 2015).

Další velmi mladá dívka, která se připojila k IS, pocházela z Francie a bylo jí pouhých 15 let, když se rozhodla cestovat do Sýrie v lednu roku 2014. Jmenovala se Nora el-Bathy, pocházela z umírněné muslimské rodiny. Později, po její cestě do IS, se ukázalo, že měla druhý facebookový účet, na kterém byla v úzkém kontaktu s náborářkami. Nora chtěla pomáhat zraněným v Sýrii, zejména dětem (Sherwood et al., 2014).

Patnáctiletá Moezdalifa z Nizozemí byla zastavena na letišti v Německu na cestě do Sýrie. Podle rodiny byla v kontaktu s muslimskými ženami z Belgie, pravděpodobně to byly náborářky pro IS. Ženy ji přesvědčily, že v IS by mohla žít dokonalý život s dokonalým manželem (Oostveen, 2014).

Autorka San (2015) analyzovala příběh Rose, která odešla do Sýrie v květnu roku 2014, v té době jí bylo devatenáct let. Žila se svou matkou v malém bytě nedaleko Amsterdamu. Rose měla také těžké dětství, byla velmi problémová doma i ve škole. Dokonce ve dvanácti letech skončila v nápravném zařízení pro mladistvé. Školu nedodělala. Otec týral její matku, ta se nakonec nechala rozvést, ale skončila s Rose v azylovém domě pro týrané ženy. Rose se svým otcem od té doby nebyla v kontaktu. Nakonec se její matka vdala podruhé, ale další manželství skončilo podobně. Rose se dala na islámskou víru v jejích osmnácti letech (San, 2015).

Další dívka, která pochází z Nizozemí, se jmenuje Syona a je jí 21 let. Syona má dva sourozence. Když jí bylo devět měsíců, její rodiče se rozvedli. Matka pracovala v nočním klubu a o své děti se nestarala. Poté těžce onemocněla a všechny tři děti se musely nastěhovat k otci, ale situace se brzy vymkla kontrole. Otec se nemohl o děti postarat. Byl alkoholik, měl záznam v trestním rejstříku a byl těžce zadlužený. Kvůli této domácí situaci se brzy objevily problémy. Nejstarší syn se připojil k neonacistické skupině, druhý se stal drogově závislým a Syona jako mladá dívka trávila dny a noci na ulicích. Odešla do Sýrie v květnu roku 2015, asi šest měsíců po tom, co konvertovala na islám (San, 2015).

2.2 PROPAGANDA ZAMĚŘENÁ NA ŽENY

Teroristické skupiny často používají ženy k dosažení svých politických nebo ideologických cílů. Islámský stát není výjimkou. IS aktivně přijímal ženy hned z několika důvodů: kvůli růstu jejich populace nebo vytváření mediální pozornosti. Přítomnost žen se pro skupinu stala strategickou výhodou. Ukázalo se, že použití žen v terorismu vyvolalo velkou mezinárodní mediální pozornost, což zajistilo příliv dalších rekrutek (Spencer, 2016).

Při zkoumání slibů ženám v oficiální propagandě ISIS je zřejmé, že ženy jako cílová skupina organizace nabyly na důležitosti. Poprvé po staletí měly možnost hrát důležitou roli při budování chalífátu (Tarras-Wahlberg, 2016).

V roce 2014 nechal IS založit Nadaci al-Zora. Jednalo se o mediální kanál, který se svou produkcí a obsahem zaměřoval přímo na ženy chalífátu. Nadace byla založena s cílem připravit ženy na různé role. Na jedné straně dostávaly rady, jak být dobrými manželkami, na druhé straně, jak zacházet se zbraněmi nebo taktiky, jak nabírat nové členky. Z domácích prací se učily připravovat rychlá a snadná jídla. IS vydal kuchařku, aby uměly uvařit plnohodnotná a kaloricky vyvážená jídla. Dále dostávaly lekce šití. Pokud by se ocitly v boji, musely vědět, jak manipulovat se zbraněmi nebo jak poskytnout první pomoc zraněným bojovníkům. Také se učily pracovat s počítačovými programy, vytvářet a editovat různé online příspěvky. Ženy s počítačovými znalostmi představovaly pro IS velmi důležité články při šíření propagandy a náboru nových členů (Perešin, 2015).

Obecně lze tvrdit, že při radikalizaci žen hrály velmi důležitou roli online platformy, jako je Twitter, Facebook, Ask.fm, Instagram, WhatsApp, YouTube a mnoho dalších. Ženy byly ve většině případů radikalizovány právě díky online propagandě. Internet představoval nástroj komunikace, propagandy a informací (Tarras-Wahlberg, 2016). Výhodou používání sociálních sítí bylo, že náborářky mohly vystupovat pod falešnými jmény, skrývat svou totožnost a současně ovládat několik účtů.

Většina žen si po příchodu do IS vytvořila online účty, na kterých byly velmi aktivní. Pomocí těchto účtů komunikovaly s ostatními. Popisovaly své zkušenosti, každodenní život, který idealizovaly, aby oslovily co nejvíce nových potencionálních příznivců. Takovým způsobem nabíraly nové stoupenkyně chalífátu. Lákaly je na pohádkový život, radikalizovaly je, dávaly jim řadu praktických tipů, jako například co si sbalit na cestu nebo

odpovídaly na různé otázky (Perešin, 2015). Ženy, které se zajímaly o IS, džihád nebo islám obecně, byly velmi rychle a systematicky kontaktovány náborářkami IS (Tarras-Wahlberg, 2016). Jednou z náborářek byla i výše zmiňovaná Aqsa Mahmood, která byla na internetu aktivní a sdílela s ostatními své zkušenosti s islámem (Khaleeli, 2014). Kromě náboru nových členů byla přítomnost na internetu způsob, jak se organizovat nezávisle na mužích a také to byl jeden ze způsobů, jak se ženy snažily zapojit do džihádu, který byl vedený především muži (Tarras-Wahlberg, 2016).

Další zdroj informací pro ženy představoval nejznámější časopis Dabiq, vydávaný IS od roku 2014. Časopis se překládal do několika jazyků a byl dostupný online. Měl pevně danou strukturu, přinášel vždy nějaké poselství a některá čísla na sebe navazovala. Od sedmého čísla se v Dabiqu objevila sekce, která byla věnována pouze ženám. Sloupek se jmenoval „Pro naše sestry“ (Kovács, et al., 2016). Jak uvádí autorka Tarras-Wahlberg (2016) název sloupku se později změnil na titulěk „Od našich sester“. Tato sekce se zabývala tématy, která byla považována za důležitá pro ženy. Autorky v článcích rozebíraly manželství, rodinný život, přijímání otrokyň, migraci nebo dělaly rozhovory přímo s ženami žijícími pod vlajkou IS. Sedmé číslo časopisu obsahovalo rozhovor s vdovou Hayat Boumeddiene. Její manžel byl Amedy Coulibaly, byl radikální muslim a hlásil se k IS. V lednu v roce 2015 provedl teroristické útoky v Paříži, při kterých byl zabit. Jeho žena mu s útoky pomáhala, byla hledána francouzskou policií jako komplic, ale stihla ještě před útoky odejít přes Turecko do IS. V rozhovoru vybízela ženy, aby byly svým mužům nablízku, podporovaly je, radily jim a vše jim usnadnily. Podle slov Hayat Boumeddiene by měly být ženy silné a statečné. Skrze články jim bylo slibováno mnoho příležitostí, jako je budování státu, sounáležitost sesterstva, dobrodružství, romantika, plnění náboženských povinností.

V jednom z oficiálních prohlášení vůdce Abu Bakra al-Baghdadi, vybízel muslimy, aby migrovali do IS. Vyhrožoval přísným trestem těm, kteří odmítli cestovat a následně žít v IS. Podle rétoriky IS je nemožné žít jako zbožný a spravedlivý muslim v západních zemích. Západní způsob života, který si žena osvojila, nese s sebou tolik nebezpečí a odchylek, které mohou ohrožovat její duši. Jako řešení nabízí IS praktikování čistého islámu na jeho území. Jak je výše zmíněno, ženy mají v několika evropských zemích zakázané nosit na veřejných místech hidžáb nebo burku. Tyto zákazy velmi podpořily rétoriku a propagandu IS. Vybízely ženy, že v takových zemích nemohou žít život

v souladu s interpretací islámu. Dabiq se pokoušel přilákat ženy z celého světa, zaměřoval se však na jednotlivé skupiny žen. Například v jednom článku IS vybízel přímo ženy z Iráku, aby provedly hidžru a tím se staly vzorem pro ostatní ženy. Autorky Dabiqu slibují ženám za provedení hidžry odměněnu v tomto i příštím životě milostí Alláha.

Dále bylo ženám slibováno, že budou plnit velmi důležitou roli při budování funkčního státu. Ženám byly nabízeny pracovní pozice jako učitelky, sestry v nemocnicích, doktorky a další. IS podporoval také studenty a studium bylo zcela zdarma. Dle časopisu Dabiq polovinu studentů tvořily ženy. Znalosti islámské víry a okolního světa byly považovány také za velmi důležitou složku vzdělání, ženy se účastnily náboženských studií. Další neméně významnou rolí při budování státu bylo mateřství. Ženy byly považovány za klíčové postavy při výchově nové generace stoupenců, na kterých záviselo přežití ideologie a státu. V Dabiqu byl význam mateřství a role matky často zdůrazňován. Dalším důležitým úkolem při budování státu je manželství. Ty ženy, které si plní své povinnosti manželek a matek, mohou očekávat odměny milosti od Alláha (Tarras-Wahlberg, 2016).

Oficiální propaganda si velmi zakládala na pocitu sounáležitosti mezi všemi muslimy žijícími na území chalífátu. IS byl popisován jako bezpečné místo pro muže i ženy, kteří nejsou diskriminováni na základě národnosti, barvy pleti nebo etnicity. Rozmanitost muslimů z celého světa byla sjednocována jednotnou vírou. Pro ženy je slibováno takzvané sesterství, kdy jsou si ženy rovny a pojí je velmi silné přátelství, které je založené na víře (Spencer, 2016).

Byl jim vykreslován dokonalý život plný smyslu, rozmanitých možností, dobrodružství a cti. Byly vyzývány, aby sehrávaly důležité role při budování státu. Podle oficiální propagandy jim IS nabízel mnoho možností jako studovat, pracovat, vychovávat děti, přátelit se s ostatními ženami. Dále jim byla nabídnuta ochrana, blaho, sounáležitost (Tarras-Wahlberg, 2016).

Ženy byly po příchodu do IS umístěny do bezpečnostního domu, který se nazývá maqar. Do domu jsou umístěni nově příchozí rekruti, kteří jsou svobodní. Dům slouží hlavně ke dvěma účelům. Ženy zde čekají, až jim bude přidělen manžel a během toho navštěvují školu, která se jmenuje Al-Zawra (Spencer, 2016).

2.3 TYPOLOGIE ROLÍ

Ženy se neúčastnily aktivních bojů, jejich role v džihádu byly převážně nebojové a podpůrné. Ovšem jejich zapojení bylo pro IS velmi významné (Klicperová et al., 2019). Podílely se na nesčetných činnostech v oblastech budování státu, dále na taktických operacích, propagandě nebo podpoře morální a logistické. Je důležité si uvědomit, že ženy v chalífátu mohly současně zastávat více rolí a zároveň se jejich role mohly časem měnit. V rámci chalífátu se od žen očekávalo, že budou sloužit především svým manželům, dětem a komunitě (Spencer, 2016). V manifestu, který byl napsán v IS a sloužil jako soubor pravidel pro ženy, se uvádí, že žena by měla zůstat doma a opustit dům pouze za nutných a výjimečných okolností nebo pokud slouží komunitě (Halliday, 2015).

2.3.1 MATKA A MANŽELKA

Nejdůležitější funkce žen představovala roli matky, následná výchova nové džihádické generace a role manželky (Klicperová et al., 2019). V rámci chalífátu byla role žen velmi významná, lze je považovat za agentky budování státu, jelikož přispívaly k rozšíření IS jako manželky a matky. To odpovídá konceptu takzvaného ženského džihádu, kdy se mateřské a manželské povinnosti žen povýšily na status politického aktu, čímž přispěly k džihádické misi (Martini, 2019). Role matky byla vždy považována za velmi důležitou a zdůrazňována vlivnými džihádickými ideology už v minulosti, včetně Usáma bin Ládina i Abú Bakra al-Bagdádí (Spencer, 2016). Hlavním úkolem žen bylo pečovat o rodinu (Bakker, De Leed 2015). Propaganda IS naznačovala, že podle Alláha hlavním účelem čisté muslimské ženy by mělo být dobrou manželkou, vychovávat následující generaci a udržovat domácnost (Spencer, 2016). V jedenáctém čísle časopisu Dabiq autoři v jednom z článků oslovovali ženy jako matky lvícat. Apelovali na ženy, že každý pastýř je zodpovědný za své stádo a žena představuje pastýřku v jejím domě, odpovídá za své stádo a nese obrovskou odpovědnost (Martini, 2019). Prostřednictvím sociálních médií členové IS velmi často podávali obrazy pohádkových svateb a romantického manželství, tento typ propagandy přitáhl do IS mnoho žen, které těmto ideálům věřily (Spencer, 2016). Za zmínku stojí také manifest, který publikoval IS, byl adresovaný ženám a zdůrazňoval jejich tradiční roli ve společnosti (Martini, 2019).

V manifestu bylo mateřství popsáno jako božská povinnost všech žen. Hlavní úkol žen byl vychovávat, vzdělávat a chránit své děti před vlivy nevěřících. Největší odpovědností ženy byla bezpochyby výchova další generace džihádistů. V ideologii IS byl domov symbolizován jako ráj ženy, kde může být osvobozena od škodlivých vlivů iblisů, kteří jsou považováni za džiny. V IS se velmi dbá na manželství. Členové IS věřili, že žena byla stvořena z Adama, pro Adama a nenesla větší odpovědnost než být dobrou manželkou svému manželovi. Očekávalo se, že dívky se vdají zhruba v šestnácti letech, jelikož jsou v tomto věku ještě mladistvé, čisté a atraktivní (Spencer, 2016). Podle manifestu je legitimní, aby se dívka provdala již ve věku devíti let (Halliday, 2015). Hlavní funkcí manželky je starost a péče o svého manžela. Ženy představovaly zdroj útěchy a oporu pro svého muže během jeho boje ve Svaté válce (Spencer, 2016). V jedenáctém čísle online časopisu Rumiyaah vydávaného IS se apeluje na ženy, aby učinily domov místem odpočinku a klidu pro jejich muže. Ženy by si neměly na nic stěžovat a tím zatěžovat mysl manžela (Martini, 2019). Ženy byly doma, staraly se o domácnost, vařily a vychovávaly děti, zatímco muž bojoval ve válce. Kromě toho byly ženy odpovědné za uspokojení sexuálních potřeb svých manželů (Spencer, 2016). Rekrutky, které pocházely ze zahraničních zemí, byly často provdány za nejceněnější a vysoce postavené bojovníky (Khelghat-Doost, 2017).

2.3.2 NÁBORÁŘKY NOVÝCH ČLENŮ

Mezi podpůrné role žen patřil nábor nových členů. Internet poskytl příležitost šířit džihádistickou ideologii a umožnil oslovit mnoho mužů i žen (De Leed, 2018). IS vytvořil ohromnou platformu sociálních medií, která přilákala více než 20 tisíc rekrutů (Perešin, 2015). Ženy ze Západu pracovaly často jako náborářky a vedly online kampaně na různých sociálních sítích jako je Twitter, Tumblr, Kik, Facebook, Ask.fm a mnoho dalších. Náborářky často slibovaly zlepšení životních podmínek a další výhody, které byly spojené se životem v chalífátu. Příkladem toho mohou být i fotografie, které členky IS často zveřejňovaly na svých sociálních účtech. Dělají na nich lívance s nutellou, hrají si s dětmi, zobrazují krásné západy slunce a plno dalších ukázek úžasného života v chalífátu. Kromě náboru nových členů poskytovaly náborářky důležité a praktické informace ohledně cesty do IS, co si s sebou sbalit, co naopak není potřebné. Noví rekruti dostali

letenky a čísla na organizovanou podporu, dokonce i čísla na právníky, pokud by vznikl problém v tranzitních zemích.

2.3.3 KVALIFIKOVANÉ PRACOVNICE

Primárním cílem skupiny bylo vytvořit islámskou utopii pro své sunnitské muslimské stoupence. V době existence představoval IS poměrně fungující jednotku, skládal se ze soudního systému, měl armádu, uznával zákony šaría, fungovaly školy, nemocnice, obchody, pošty. Aby IS fungoval jako stát, potřeboval kvalifikované pracovníky, kteří by dané pozice obsadili (Spencer, 2016). V roce 2014 vůdce IS Abú Bakr al-Baghdádí vyzval kvalifikované pracovníky jako vědce, učitele, doktory, inženýry a studenty, aby se připojili k IS. Tato výzva se netýkala pouze mužů, ale i žen.

IS zavedl genderovou segregaci ve všech institucích, tudíž byla potřeba ženské pracovní síly. Všude, kde byla nutnost řešit záležitosti týkající se žen, byly zřízeny sekce určené pouze ženám. Tím pádem se předcházelo možnému a obávanému genderovému mixování (Martini, 2019). Genderová segregace se týkala například škol, které byly rozděleny na dívčí a chlapecké, dále také zdravotnického sektoru, kdy část nemocnic byla určena pouze pro ženy a děti. Dalším příkladem byly úřady. Pro ženy byly určeny kanceláře, kde mohly vstoupit, pokud šly něco řešit či platit daně. Mužům byl přísně zakázán vstup na místa, která byla vyčleněna pouze pro ženy (Khelghat-Doost, 2017). Ženy pracovaly jako úřednice na úřadech, učitelky v dívčích školách nebo v nemocnicích jako zdravotní sestry nebo doktorky. Ženám bylo dovoleno opustit dům, aby sloužily své komunitě nebo aby se dostaly do svých zaměstnání (Spencer, 2016).

2.3.4 BOJOVÉ POZICE

Zaměstnávání žen na bojových pozicích, včetně sebevražedných atentátníků, přináší pro džihádistické hnutí několik výhod. Vzhledem k tomu, že ženy jsou většinou vnímány spíše jako oběti násilí než pachatelé, mohou být často považovány za menší hrozbu a přitahují méně pozornosti než muži (De Leed, 2018). Podle IS se ženy účastní bojů pouze za určitých podmínek. Pokud nepřítel útočí na jejich zemi a není dostatek mužů, aby vše ochránili, je povinností muslimských žen jít bojovat (Winter, 2015).

2.3.5 NÁBOŽENSKÁ POLICIE

Velmi významnou roli zastávaly členky náboženské policie, které se jmenovala Al-Khansaa (Zichichi, 2015, 393). Byla složena pouze z žen. Náboženská policie byla založena k prosazování přísné koncepce islámu a ke kontrole dodržování pravidel pro ženy, dále shromažďování zpravodajských informací a náboru nových členů (Spencer, 2016). V roce 2015 vydala náboženská policie Al-Khansaa manifest, který byl směřován pouze na ženy. V tomto manifestu byly popsány role žen, zdůrazňovaly především roli matky a manželky (Martini, 2019).

2.3.6 VZDĚLÁNÍ

V manifestu, který byl napsán náboženskou policií je napsáno, že hlavní úkol ženy je výchova, vzdělávání a ochrana nové generace. Tuto roli však nemůže plnit správně, pokud je negramotná a nevědomá. Z tohoto důvodu podporoval IS vzdělávání dívek, které bylo zaměřeno hlavně na islám, právo šaría a domácí práce. Genderová segregace byla uplatňována i na školy, existovaly dívčí nebo chlapecké školy. Autorky manifestu kritizovali západní vzdělávací systém. Ženy ze západu studují obory, které nesouvisí s náboženstvím. Doba studia trvá několik let, což jim brání v manželství. Často se po dosažení školy ani nevdají a manželství úplně odloží, což není, dle jejich výkladu, správné. V IS byl vypracován velmi jednoduchý vzdělávací systém. Dívky školu dokončily ve svých 15 letech, poté byly připraveny na manželství a mateřství (Winter, 2015).

Vzdělávání dívek bylo podřízeno jejich účelu později sloužit společnosti jako matka, manželka a občanka. IS vytvořil vzdělávací program. Studentky od 7 do 15 let navštěvovaly dívčí školu. Dívky ve věku od 7 do 9 let studovaly náboženství, arabštinu ve psané i čtené formě, dále přírodní vědy, základní počty a Korán. V této věkové skupině se dívky učily číst a psát verše z Koránu. Ve věku od 10 do 12 let se výuka zaměřovala hlavně na náboženství, zahrnuty byly i zákony o manželství a rozvodu. Dále byly dívky povinné chodit na výuku šití, pletení a základního vaření. Ve věku mezi 13 a 15 lety se vyučování zaměřovalo na mateřství, zejména tedy výchovu dětí, dále na právo šaría a islámské dějiny, které zahrnovaly život proroka Muhammada a jeho následovníků. Když dívky dovršily 15 let, jejich vzdělávání je dokončeno a předpokládalo se, že se vdají za bojovníky

IS. Na roli matky, manželky a správné občanky byly dívky systematicky připravovány během celého studia.

V bezpečnostním domě maqar probíhalo vzdělávání nově příchozích žen. Navštěvovaly kurzy určené pro nové rekruty. Cílem bylo připravit ženy na život v chalífátu. Při nástupu byly ženám nabízeny kurzy v pěti různých oborech a mohly si vybrat, který budou studovat. První kurz byl školení o první pomoci, druhý kurz se zabýval marketingem sociálních medií a počítačovým programováním, třetí kurz se zaměřoval na islámské právo, ve čtvrtém kurzu ženy prošly střelným a pyrotechnickým výcvikem, poslední kurz byl zaměřen na vnitřní záležitosti státu. Ženy po absolvování školy měly znalosti v určitých strategických oblastech, které poté v životě v IS mohly uplatňovat (Spencer, 2016).

Role, které plnily, se lišily od úloh mužů. Například vedoucí pozice nebo pozice v první linii byly téměř výhradně obsazovány muži. V rámci džihádu se ženy nejčastěji ujaly podpůrných a nebojových rolí, avšak ani tyto role nesmí být podceňovány. Vzhledem k tomu, že ženské role, na rozdíl od těch mužských, byly často méně viditelné, mohli je vnější pozorovatelé snadno přehlédnout nebo považovat za druhořadé a nedůležité (De Leed, 2018). Kromě tradiční funkcí hrály také důležitou roli ve složitém procesu budování státu (Martini, 2019). Mohly zastávat více pozic najednou. Aktivní propagace džihádistské ideologie, nábor nových členů, podpora džihádistských manželů a výchova další generace bojovníků, to jsou příklady činností, které ženy vykonávaly a přispívaly tím k růstu IS (De Leed, 2018).

2.4 BRIGÁDA AL-KHANSAA

Jedná se o ženskou náboženskou policii, která byla založena 2. února v roce 2014 (Spencer, 2016). Název byl odvozen od jména slavné arabské básnířky Al-Khansa, která žila v 7.století. Je známá pro svou statečnost, odvalu a je považovaná za symbol oběti, jelikož obětovala své syny ve službě islámu v bitvě u Al-Qadisiya (Faraj, 2018). Žena jménem Umm Rayan se zasloužila o vznik této ženské policie v IS a také vedla první prapor. Později odešla do Libye, kde se podílela na výcviku žen na sebevražedné atentátnice a bojovnice, které zde působily na území ovládaném IS (Zelin, 2018).

Ve skutečnosti byla tato jednotka zřízena za účelem dozoru na kontrolních stanovištích poté, co muži převlečení v burkách za ženy provedli několik útoků. Při těchto útocích byli zabiti členové IS. Kvůli politice genderové segregace muži neměli dovoleno kontrolovat ženy, zda skrývají u sebe zbraně či výbušniny. Z toho důvodu založil IS jednotku, která by kontrolovala ženy a odhalovala případné útočníky nebo útočnice (Zichichi, 2015, 393). Později bylo jejím hlavním úkolem kontrolovat ženy, zda dodržují přísná pravidla šaría (Spencer, 2016). Mezi další úkoly patřila zpravodajská činnost, nábor nových členů, sledování žen, které byly dříve spojeny se syrským režimem nebo svobodnou syrskou armádou (Faraj, 2018). Brigáda byla složena převážně ze svobodných žen, které byly ve věku 18 až 25 let. Literatura týkající se členství v brigádě je v rozporu, jelikož nebyly určeny přesné národnosti členek. Nicméně existují odhady, že brigáda byla složena převážně z rekrutů ze západních zemí (Bhutia, 2015). Většina z nich však nemluvila arabsky, proto později byly do každého týmu začleněny dvě arabsky mluvící ženy. Zprávy ohledně počtu členek se liší, ale dle odhadů se jejich počet pohyboval mezi 800 až 1000. Měsíční plat se pohyboval v rozmezí 500 až 700 dolarů a byl stanoven na základě různých parametrů například podle národnosti (Faraj, 2018). Než ženy začaly vykonávat práci policie, prošly krátkým výcvikem, který trval 15 dnů. Ženy se naučily používat zbraň, trénovaly střelbu, nabíjení a čištění zbraně (Spencer, 2016). Ženy oblékaly dlouhé černé nikáby, které odpovídaly pravidlům oblékání, na ruku měly černé rukavice a byly vyzbrojeny pistolemi AK-47 (Khelghat-Doost, 2017). Na konci roku 2015 byla Al-Khansaa pověřena dohledem nad veřejnou morálkou žen ve městě Rakka, které bylo považováno de facto za hlavní město IS, a ve městě Mosul (Spencer, 2016). Členky brigády Al-Khansaa měly k dispozici velká SUV auta s logem IS, která mohly volně používat

při jejich práci. Jednalo se o výjimku, jelikož normální civilní ženy nesměly řídit auta. Náplní jejich práce byla kontrola žen na ulicích. Pokud nějakou ženu zastavily, zkontrolovaly její totožnost, následně zjišťovaly, kam jde a sledovaly, zda je oblečená dle předpisů. Pokud zjistily nějaký problém například s oděvem, který byl příliš těsný nebo jiné barvy než černé, odvezly danou ženu do zařízení Al-Khansy. Ve městě Rakka se nacházelo několik takových zařízení, byly to ženské věznice, do kterých měli muži přísný zákaz vstupu. Ženy, které porušily předpisy, byly uvězněny, vyslýchány, často i krutě mučeny a trestány ženskými důstojnicemi Al-Khansy (Khelghat-Doost, 2017). Typickým trestem bylo bičování nebo takzvaný biter. Biter byl kus železa se čtyřmi ostrými a špičatými zuby jako lovecká past. Používal se tak, že byl trestané ženě přiložen velmi pevně na ňadra, následným stlačením způsoboval silné bolesti a hluboké rány (Faraj, 2018).

Členství v náboženské policii patřilo mezi jednu z nejvyšších forem moci, kterou žena v rámci chalífátu mohla zastávat. Ovšem je paradoxní, že možnost být členkou náboženské policie, ve skutečnosti představovalo nástroj k omezování práv a svobod ostatních žen.

Al-Khansaa se zasloužila o vydání jednoho z nejdůležitějších dokumentů, který se zaměřoval pouze na ženy. Manifest byl vydán v arabštině pod názvem Ženy Islámského státu: Manifest zaměřený na ženy podle brigády Al-Khansaa viz. Kapitola 2.5. (Martini, 2019).

2.5 MANIFEST

Dokument byl zveřejněn dne 25. ledna v roce 2015 a byl napsán brigádou Al-Khansaa. Jmenuje se Ženy Islámského státu: Manifest zaměřený na ženy podle brigády Al-Khansaa (anglický název-Women of the Islamic State: A manifesto on women by the Al-Khansaa Brigade) (Martini, 2019). Velmi důležitou roli hraje jazyk, kterým byl manifest napsán. Byl vydán pouze v arabském jazyce, což naznačuje tomu, že se IS chtěl zaměřit primárně na arabské ženy. V jedné z kapitol oslovuje ženy ze Saúdské Arábie, aby se přidaly do řad IS. Podle autorek ženy v Saúdské Arábii žijí barbarským způsobem života a pokud chtějí praktikovat pravý a čistý islám, mají se přestěhovat na území IS. I když primární cíl kritiky v manifestu je směřován na západní země a kulturu, je zmiňována i výše uvedená Saúdská Arábie. Celý manifest byl přeložen do angličtiny Charlie Winterem, který je odborníkem a výzkumníkem terorismu, džihádismu v Sýrii a Iráku. Wintner (2015) poukazuje na to, že dokument je pojednáním o tom, jaký by měl být život v chalífátu, nikoliv jaký doopravdy byl. V rámci propagandy IS nebyl oficiálně přeložen do angličtiny, protože obsahoval informace, které nemusely sedět se vzorem západní dívky, která se chce připojit k IS (Yilmaz, 2017).

Jak uvádí Wintner (2015) manifest je rozdělen do několika kapitol. V první kapitole popisuje život muslimů. V druhé kapitole se rozebírají role žen v islámu a poté následují případové studie na určitá témata jako vzdělávání, zahalování, každodenní život, zaměstnání a bezpečnost v IS.

Následující text popisuje Manifest a předkládá jeho nejdůležitější myšlenky. Na začátku manifestu je uvedeno, že se nejedná o oficiální dokument, který vydala vláda a neměl by být považován za ústavu. Mezi hlavní důvody napsání textu uvádějí autorky především: vyjasnění úlohy muslimské ženy, dále vyjasnění reality a posvátné existence žen v IS, které vyvrací zvěsti mířené proti chalífátu, pomocí důkazů, jež poskytnou ženy žijící v IS a v poslední řadě popsání klamného islámského modelu na Arabském poloostrově, který je na konci srovnán s IS.

V první kapitole je popisován život muslimů obecně. Zde vyzdvihují muslimskou komunitu. Snaží se poukázat na to, že muslimové jsou jiní a není správné, aby se srovnávali se západní ateistickou společností, která je materialistická a falešná. Jako nejlepší komunitu považují tu v Medíně za doby Muhammada (6.století), kterou vedli

schopní vůdci. I když to byla velmi jednoduchá společnost z hlediska hmotného a světského světa, byla naopak velmi silná z hlediska víry. Podle autorek muslimové nemusejí trávit dlouhé části svého života učením o světských vědách, které jim nepřinášejí duchovní odměnu. Stejně tak nevidí žádný význam v mezinárodních organizacích, které se snaží spojovat lidi z celého světa a pomáhat jim. Intervence mezinárodních organizací se snaží odstranit hranice mezi náboženstvími. V závěru této kapitoly stojí, že ideální muslimská komunita by se neměla nechat dohonit materialismem, také by se neměla snažit odhalovat tajemství přírody. To ovšem neznamená, že by se měli obejít bez nezbytných znalostí například ze zemědělství, lékařství a stavebnictví. Přípustné jsou pouze ty vědy a odvětví, které lidé potřebují k životu. Muslimové by neměli zapomínat, kdo jsou. Autorky vyzdvihují povinnosti muslimů: dodržování práva šaría, šíření islámu a přivádění lidí z temnoty bezbožnosti do světla správné víry.

Druhá kapitola je zaměřena na muslimské ženy. Pojednání o ženách se neliší od pojednání o muslimské komunitě, ve své podstatě je z toho odvozeno a převzato. Správné muslimské ženy by měly následovat ženy, které hrály důležitou roli v historii muslimů a byly první povolány k náboženství – Mariam, Asii, Khadija, Fatima a Aisha. Základem této teze je, že žena byla stvořena od Adama pro Adama a nese odpovědnost za svého manžela. Jako další důležitou úlohu považují autorky roli matky. Hlavním důvodem existence žen je považována božská povinnost mít děti-mateřství. Podstatným úkolem je výchova, vzdělávání, ochrana a péče o další generaci. Vychovávat děti je velice obtížné, proto byly ženy obdarovány od Boha fyzickými i psychologickými vlastnostmi, které umožňují pouze ženám tento náročný úkol plnit. Jako velmi negativní efekt vidí autorky v západním modelu, který osvobodil ženy ze svých domovů, což způsobila emancipace žen. Základní funkcí ženy je zůstat doma se svým mužem a dětmi².

---

² Our treatise concerning Muslim women in life does not differ from the treatise concerning the Muslim community in any way – rather, it is derived from it and taken from it. Its principles and concepts are based on the same two Righteous paths. [Muslim women] should emulate the women first called to religion, Mariam and Asia and Khadija, Fatima, Aisha and the mothers of the believers, women of the Companions and their followers, the biographies of whom were written down in ink of Light may God be pleased with them and may he please them. The central thesis of this statement is that woman was created to populate the Earth just as man was. But, as God wanted it to be, she was made from Adam and for Adam. Beyond this, her creator ruled that there was no responsibility greater for her than that of being a wife to her husband. The greatness of her position, the purpose of her existence is the Divine duty of motherhood. This is women's fundamental role and rightful place. It is

Existují však určité důvody, proč žena může opustit dům, mimo zcela výjimečné události jako je například návštěva lékaře. Mají dovoleno odejít z domova, pokud slouží společnosti. Nejběžnějším důvodem je studium náboženství, dále mohou jít do práce. Pokud ženy pracují, existují určitá pravidla, která by měla být dodržována. Zaprvé práce by měla být přiměřená schopnostem ženy, pracovní doba by neměla překročit víc než tři dny v týdnu, musí mít nárok na dovolenou v případě potřeby např. nemoc dítěte, ale také nárok na mateřskou dovolenou

Autorky se vyjadřují i k povinnosti zahalování žen. Nepopisují zde podrobně, jak by správný a vhodný oblek ženy měl vypadat, ale vyjadřují se k nutnosti zahalování. V letech kolonialismu bylo toto právo zakázáno buď silou nebo přesvědčováním. Tváře všech žen byly odhaleny kvůli kontrole identity. Po vzniku chalífátu se vrátila do země slušnost a zahalování bylo znova zavedeno. Žena by měla zůstat skrytá a zahalená za závojem. Nyní žena mohla cestovat, jít ven aniž by musela ukazovat svou tvář. Ze všech obchodů byly zabaveny šaty, které odhalují tělo. Fotografie, které ukazují fotky žen, byly zakázané³ (Winter, 2015). V Koránu na téma zahalování žen pojednává súra Spojenci (33). V této súře jsou nabádány manželky Muhammada, aby zůstávaly doma a nevystavovaly své ozdoby na obdiv. Tato súra může být interpretována i radikálnějším způsobem, jelikož není přesně definováno, co je přesně *ozdoba*. Korán explicitně nenařizuje zahalování všem ženám a ani to, že by se měly zdržovat pouze doma. Súra Spojenci by mohla být aplikována jak na manželky Muhammada, tak i na všechny muslimské ženy. Postoj na

---

the harmonious way for her to live and interact amidst her sons and her people, to bring up and educate, protect and care for the next generation to come (Winter, 2015).

³ In the years of mental and military colonialism, this right was banned by force or persuasion. Faces were forcibly revealed for identity checks to denote national identity. Woman would not be allowed to travel out of the country unless they had a passport with a photo of their face in it. Daily life was facilitated by this and jobs and houses were permitted only to those who were unveiled and life was made difficult for those who remained decent. After the establishment of the caliphate, coverings and hijab things returned to the country and decency swept the country. Now, women are able to travel to their people in Raqqa without having to show their face to the eyes of even one inspector. Respect for their bodies has returned and has been taken from the eyes of onlookers, with their corrupted hearts. Causes of their humiliation are prevented, revealing dresses were confiscated from shops and scandalous photos were banned from walls and shelves. Muslims, with the permission of God, were cleansed (Winter, 2015).

zahalování nebyl nikdy ucelený. Záleží na interpretaci a překladech z originálních textů (Medová, 2018).

2.6 PŘÍBĚHY ŽEN

HODA MUTHANA

Hoda Muthana mladá žena z Alabamy, která se se svým malým synem přidala k IS v roce 2014. Má 24 let a dvouletého syna. Nyní hluboce lituje, že se přidala k teroristické skupině a chtěla by se vrátit zpět do USA. Ovšem její situace je poněkud komplikovaná, jelikož její otec byl diplomatem zastupujícím Jemen v OSN, znamená, že jeho dcera nikdy nebyla americkou občankou, a tudíž se nebude moci na území USA vrátit. Než se přidala k IS, byla ve spojení s členy, kteří ji radikalizovali. Během jejího života pod vlajkou IS byla provdána celkem za tři bojovníky, jelikož každý z nich padl v boji. Při rozhovoru pro NBC News prohlásila, že nikdy nepodporovala zločiny a útoky prováděné IS. Tvrdila, že je ochotna čelit trestnímu stíhání v USA, kde by se chtěla vrátit kvůli svému malému synovi (Agence France-Presse, 2019).

RADŽA

Radža je Syřanka a pochází z provincie Dajr az –Zaur z města al –Bukamal, kde měl Islámský stát zásadní vliv. Zůstal tu v myslích zdejších lidí zakotven doposud. Ženy se tu stále pečlivě halí do černých nikábů, jak to bylo nařízeno podle příkazu IS. Jedinou hračkou dětí je samopal a stále je zde cítit strach z pozastavených islamistických buněk. Radža je osmnáctiletá dívka. Byla už třikrát nedobrovolně provdaná za bojovníky IS a nyní žije v uprchlickém táboře Ain Issa (rok 2018). Poprvé byla provdaná na příkaz svého otce ve třinácti letech. Musela opustit školu a provdat se proti své vůli za islámského bojovníka. Do roka porodila syna. Společně s manželem žili v Bukamalu, ale otec se rozhodl provdat ji za bratrance z Iráku. Její otec tak dlouho chodil za emíry, až mu nakonec rozvod povolili. Jenže se Radža znovu musela nechat rozvést se svým bratrancem a vzít si Hameda, který byl členem tajné policie. Měl velmi vysoký plat a za svatbu s Radžou zaplatil jejímu otci mnoho peněz. Hamed se k Radže choval velice krutě jako k otrokyni. Když syrská armáda osvobozovala Bukamal, mnoho islamistických bojovníků začalo předstírat, že jsou jen

obyčejní civilisté. Také Hamed začal nutit Radžu, aby se přestala zahalovat a začala kouřit, aby bylo vidět, že nemají spojitosti s IS. Hameda nakonec zatkli Američani, jako vysoce postaveného představitele IS. Měl by být ve vazbě na neznámém místě. Radža je nyní šťastná, že nemá žádného manžela, nikdo ji neterorizuje. Stále se však bojí, hlavně vlastní rodiny, která je napojena na IS. Žije v táboře, nemá vzdělání a byla zvyklá, že se někdo o ni vždy postaral. Její budoucnost je nejistá a strach v ní asi navždy zůstane (Klicperová, Kutilová, 2018, 152-157).

GRACE DARE

Další ženou je Grace “Khadijah” Dare, která byla jednou z prvních britských žen, které odešly do Sýrie se přidat k IS. Nyní jí je 24 let. Dare pochází z Londýna, žila v křesťanské rodině, ale v dospívajícím věku konvertovala k islámu. V roce 2012 uprchla z Londýna se svým malým synem Isou, aby se přidala k IS. V následujícím roce se objevila v dokumentárním pořadu o čtyřech britských ženách, které se připojily k džihádu. Provdala se za švédského bojovníka Abu Bakra. Dare byla velmi aktivní na Twitteru, přidávala zde pod jménem Muhajirah fi Sham, oslavovala zde například smrt Jamese Foleyho, dále vyzývala britské muslimky, aby cestovaly do Sýrie a přidaly se k IS nebo posílala fotky svého malého syna se zbraněmi v rukou. Dokonce její syn, zhruba ve čtyřech letech, působil v propagandistickém videu. Měl na sobě čelenku IS, bojové vybavení a křičel islamistická hesla, chvíli na to vybuchlo za ním auto, ve kterém byli syrští vězni (Deardem, 2016).

ELINA FRITZER

Elina Fritzer pochází z Německa z Hamburku. Nyní pobývá v táboře Ain Issa ve zvláštní části určené pro ženy džihádistů. Lina, jak si teď říká, byla dvakrát provdaná za bojovníky IS. Se svým prvním manželem Sarkanem, se seznámila v Německu. Byl to Turek s německým pasem. Poznali se, když jí bylo 17 let. Žila normálním životem, měla slušnou práci, jezdila na dovolené, jejím koníčkem byl sport. Všechno se změnilo, když se společně se Sarkanem začali zabývat islámem a v jejích 22 letech se rozhodla islám přijmou a vdát podle muslimských pravidel. Po vypuknutí bojů v Sýrii odešel Sarkan bojovat proti Asadovi. Lina se za ním měla vydat později. Odjela z Německa a cestovala sama až do

Aleppa, kde se shledala se svým manželem. V oblasti probíhaly neustálé boje a Sarkan byl během nich zajat. Lina se snažila žít a starat se v cizí zemi sama o sebe. Protože byla sama žena, začali se o ni zajímat muži, kteří, jak později vyšlo najevo patřili k Islámskému státu. Mluvili německy a rusky a nabídli jí pomoc. Lina nakonec souhlasila s odjezdem do Rakky, kde ji ubytovali spolu s ostatními neprovdanými ženami. Lina trpělivě čekala na zprávy o svém manželovi. Brzy zjistila, že Sarkan žije a vysoký emír IS přislíbil, že zajistí jeho propuštění. Lina se opět shledala s manželem a v Rakce spolu prožili několik měsíců. Protože se situace zhoršovala, Sarkan se snažil Linu dostat přes hranice do bezpečnějšího Turecka. IS už tehdy bránil odchod svých členů přes hranice, takže svůj plán musel zajistit opatrně. Přesto byl nakonec zastřelen, údajně při přestřelce. V tu dobu Lina zjistila, že je těhotná. Po smrti svého muže žádala emíra, aby mohla odjet do Turecka, ale nepochodila. Musela společně, s ostatními vdovami žít na ubytovně, kde také porodila syna. Lina se chtěla se synem dostat do Turecka, požádala i svou matku v Německu, aby jí na útěk poslala peníze. Spolu s dalšími ženami se vydaly na útěk do Turecka, který se jim nepodařil. Putovaly do vězení a nakonec se musely vdát za džihádisty. Druhý manžel Liny byl Afgánec, porodila mu také syna. S manželem pobývala v nebezpečných oblastech velkých bojů a neustále se stěhovali. Lina se chtěla rozvést, ale to jí samozřejmě nebylo povoleno. S manželem jí nebylo podle jejích slov dobře, bil jí a terorizoval. Nyní je však šťastná. Lina by chtěla zůstat u syrských Kurdů, rozvést se a žít normální život. Do Německa se vrátit nemůže, protože tam mají jednoznačný postoj k příslušníkům IS, musela by do vězení. V Iráku ji hrozí i trest smrti. Takto svůj příběh vylíčila Lina, ovšem podle představitelky tábora Ain Issa Lamii Rašidové, může být pravda i jiná, protože myšlení těchto žen je stále velmi radikální a nelze jim věřit (Klicperová, Kutilová, 2018, 172-181).

SOPHIE KASIKI

Sophie Kasiki se narodila v roce 1981 v Demokratické republice Kongo a byla vychována v katolické rodině. Její matka zemřela, když jí bylo 9 let. Po smrti matky se přestěhovala se svou sestrou do Paříže. Sophie byla velmi zasažena smrtí matky a v mládí trpěla depresemi. Ani šťastné manželství a narození zdravého syna nemohlo zaplnit „díru v jejím srdci“. Ve snaze zaplnit prázdnotu se Sophie obrátila na islám. Její nově objevené

náboženství jí přineslo útěchu. V Paříži pracovala jako sociální pracovník. Během své práce se setkala se třemi chlapci, se kterými se sblížila. V září 2014 tito mladí muži odcestovali do Sýrie, aby se přidali k IS. Sophie s nimi byla v kontaktu téměř každý den, snažila se je přemluvit, aby se vrátili, ale role se obrátily a mladí muži ji dokázali přesvědčit, aby se přidala k IS. Sofie později tvrdila, že ji dokázali přesvědčit, protože ji dobře znali, věděli o jejích slabinách a dokázali je využít. Byla naivní, zmatená a zranitelná. V únoru roku 2015 odcestovala do Sýrie se svým čtyřletým synem, aby se přidala k IS. Ale realita každodenního života pod vlajkou IS byla velmi odlišná od toho, co očekávala. Sophie si uvědomila, že udělala velkou chybu. Nechtěla, aby její syn byl vychován uprostřed teroristické skupiny, kde je mnoho zla. Věděla, že musí co nejdříve odejít. S pomocí místní komunity se jí podařilo spolu se svým synem uprchnout. Nyní o hrůzných zážitcích z IS otevřeně hovoří pod krycím jménem Sophie Kasiki (Willsher, 2016).

MAY

May, nebo Aisha, jak si také říká, mluví bezchybnou angličtinou. Od začátku vyprávění jejího příběhu se vše jeví, jako dokonalá smyšlená verze pro novináře, Kurdy a vítěze války. Novinářky jí snad věří jen to, že byla dříve učitelkou angličtiny. May žila v Homsu v Sýrii, kde vystudovala. Vdala se a v době, kdy začínala v Sýrii revoluce proti Bašaru Asadovi, měla už tři děti. Při bojích v Homsu její manžel zemřel a ona se přestěhovala do Damašku k rodině. Původně se chtěla přesunout dál do města Antiochie za sestrou, ale nějakou záhadou se vydala úplně na jinou stranu do Rakky. Prý nevěděla nic o IS. V Rakce se hned první týden svého pobytu vdala za Maročana, který v žádném případě nebojoval za chalífát. Seznámení i sňatek proběhly velmi rychle. May několikrát opakovala, že její manžel přišel do Sýrie kvůli čistému islámu a bez úmyslu zabíjet. V jejím vyprávění bylo spoustu nejasností a protichůdných myšlenek. Tvrdila, že IS jí zničil život i duši. Popisovala také, jak se v Rakce spolu s manželem proti IS stavěli, třeba tím, že oba tajně kouřili. Všechny tyto informace jsou však nějak neúplné a moc do sebe nezapadají a May je při vyprávění i velmi otřesných zážitků překvapivě klidná a usmívá se. Pravda bude zcela jistě někde jinde (Klicperová, Kutilová, 2018, 240-247).

SONJA

Další žena se jmenuje Sonja, má tuniské kořeny, ale pochází z Itálie z oblasti nedaleko Benátek. Vyrůstala jako každá mladá Italka, chodila na střední školu, odmaturovala. Její cesta k IS začala poněkud nevinně, jako romantický příběh. Seznámila se s mladým Tunisánem, který ji vyprávěl o muslimech a muslimské víře. Sonja se v tomto také shlédla a začala se zajímat o životě v IS. Seznámila se přes sociální sítě s dalšími, podobně smýšlejícími lidmi. V sedmnácti letech odjela do Turecka za svou facebookovou láskou. V tureckém Gaziantepu zjistila, že její milí je údajně mrtvý a dostala se mezi cizinky, které se chtějí provdat za džihádisty. Žily v bytech, kde si je vybíraly jejich budoucí manželé. Sonju si vybral Tunisán o 38 let starší, ale to jí nevadilo. Byla naprosto přesvědčená o svém snu o Islámském státě a sňatek s džihádistou k tomu patřil. Propaganda IS je dokonalá a vykresluje naprosto dokonalý život v IS. Stejně jako Sonju tento obrázek uchvátil spoustu mladých lidí z celé Evropy. Jejich snem je život podle jasných zásad a pravidel, nedokážou odlišit propagandu od skutečnosti. Sonja toužila po životě v Rakkce, tam také s manželem a malou dcerou odjela. Žila si celkem v poklidu a blahobytu. Bydleli v honosných domech, které patřili dříve Syřanům. S manželem má ještě jednu dceru, kterou porodila až v uprchlickém táboře. Nyní je manžel mrtev a Sonja žije v uprchlickém táboře ve velmi špatných podmínkách a proti své vůli (leden 2018). Neustále si stěžuje na život v táboře, ale má vlastně štěstí, že se tam dostala. Byla velmi překvapená, když zjistila, že v Iráku by dostala trest smrti. Chtěla by zpátky do Itálie, ale ta o ni nestojí. Její smýšlení je podle všeho stále velmi radikální a pevné. Takových žen je v táborech tisíce a nikdo o ně nestojí, jejich osudy jsou nejasné (Klicperová, Kutilová, 2018, 200-209).

AISHA

Mladá žena, která pochází ze Sýrie, se jmenuje Aisha. Byla jednou z členek náboženské policie ve městě Rakka. Po smrti jejího manžela zůstala bez příjmů, proto byla nucena se přidat k náboženské policii. Než začala pracovat, prošla nejdříve školením práva šaría. Ženy musely umět recitovat Korán nazpaměť, z toho skládaly i zkoušky. Aisha úspěšně složila zkoušku až po třech měsících učení. Později, když nastoupila do služby, bylo jejich hlavním úkolem kontrolovat ulice, trhy a hledat ženy, které nedodržují pravidla.

Ženy mohly být zatknuty za nevhodné oblečení nebo z důvodu, že opustily dům bez doprovodu muže. Po zatčení byly odvezeny na policejní stanice. Zde byly ženy vyslýchány, mučeny a trestány. Policistky, které mučily ženy byly velmi kruté a nelítostivé. Podle Aishy byly i členky náboženské policie kontrolovány, zda dělají svou práci dobře, proto ani ony nebyly v bezpečí. Nicméně mučily ženy za nedodržování pravidel, ale ony samy pravidla velmi často porušovaly. Mnohé z nich pily alkohol a kouřily cigarety. Aisha vzpomínala na příběhy zatknutých žen, jedna byla krutě mučena, jelikož neměla oblečený nikáb, při výslechu nemluvila, až později se zjistilo, že byla němá. Další žena, která si zapomněla zakrýt oči, když pospíchala do porodnice, jelikož rodila. Policie ji zatkla, protože porušila pravidla, zavřela do vězení a žena o své dítě přišla. Aisha tvrdila, že se cítila velmi špatně, když musela pracovat v náboženské policii (Dandois, 2019).

CHADÍDŽA

Do tábora Ain Issa přivezli tři malé děti, které zůstaly samy v Sýrii poté, co spolu s matkou pravděpodobně prchaly z IS do Turecka. Děti byly vyčerpané a vystresované. Ujmula se jich jedna z obyvatelek tábora Chadídža. Vzala je do jejího stanu. Chadídža má ve stanu ještě své vlastní čtyři děti. Je jí 28 let a pochází z Tuniska, kde žila i se svým manželem. Její příběh a cesta k džihádu začíná v roce 2013, kdy se na sociálních sítích objevují videa a utrpení muslimů v Sýrii. S manželem se rozhodli, že společně opustí zemi a zapojí se do Svaté války. V roce 2014 odletěli do Istanbulu a poté se přesunuli do Sýrie. Ze začátku žili v Aleppu, kde se Chadídža starala o děti a manžela. Její muž byl aktivním bojovníkem a zemřel v boji. Po tom, co se stala vdovou, byla odvezena do Rakky, kde jí byl vybrán další manžel. Dostali krásný dům. Měla se velmi dobře a porodila další dítě. V podstatě se jenom starala o děti. Když začali spojenci Rakku bombardovat, byla nucena se s dětmi často stěhovat. Její druhý manžel padl taky v bojích. Chtěla s dětmi utéct do Turecka, ale Kurdové ji chytili. Chadídža si v IS žila celkem pohodlným životem a tábor, kde teď pobývá je pro ni krutým pádem na zem. Příběhy žen se až příliš často podobají, umí sehrát i divadlo, srdceryvně pláčou a označují IS za teroristický stát, ale není radno jim věřit (Klicperová, Kutilová, 2018, 250-255). Vyšetřovatelé v táboře zjistili, že Chadídža vedla v Rakce centrum na výrobu výbušnin. Byla jedna z hlavních vedoucích tohoto centra (Klicperová et al., 2019).

3. ZÁVĚR

Dosud není jasné, jakým způsobem dokázala rétorika IS nalákat takové množství stoupenců z řad mužů i žen. Celkový počet rekrutů se pohyboval okolo 40 tisíc, z toho bylo asi 13 procent žen. Mnoho rekrutek bylo původem z Evropy a východní Asie. Ženy pocházely z různých společenských, kulturních a sociálních poměrů, kterými byly ovlivněny. Do IS je přivedly různé motivace a důvody, zároveň na ně působily sociální, náboženské, politické a ideologické faktory. Z výše uvedeného textu vyplývá, že profily žen jsou rozmanité, a proto je velmi těžké určit jeden obecný vzorec, který by se mohl aplikovat na všechny. Pro ilustraci motivací jsou v textu uvedeny příběhy žen, které se dobrovolně přidaly k organizaci.

V rámci IS ženy nabyly na důležitosti. Představovaly podstatný článek pro fungování státu. Lze tvrdit, že většina byla radikalizována prostřednictvím online platform. Náborářky používaly Instagram, Facebook, Twitter, Ask.fm a další. IS měl vytvořenou fungující síť náborářek a velmi propracovanou strategii propagandy.

Ženy nebojovaly, naopak jejich hlavním úkolem byly podpůrné činnosti. Podílely se na náboru nových členů, budování státu či morální podpoře. Role v IS se mohly měnit v průběhu života. Největší důraz byl kladen na tradiční roli manželky a matky. Ke klíčovým funkcím patřila výchova nové džihádistické generace a starost o manžela. Některé ženy zastávaly několik rolí najednou. Jedním z nejvyšších stupňů postavení, byla práce u náboženské policie Al-Khansaa. Hlavním úkolem byla kontrola civilních žen, při dodržování pravidel šaría. Členky měly moc omezovat práva a svobody ostatních žen za použití síly, teroru a strachu. Na druhou stranu ani ony nebyly nedotknutelné a nacházely se pod přísným dohledem, zda dodržují pravidla. Lehce se jejich život mohl změnit z členky náboženské policie na vězenkyni.

Stěžním zdrojem je Manifest, který pojednává o ideálním životě v IS. Jednalo se o průvodce chalífátem pro ženy. Obsahoval například soubor pravidel, jak by se žena měla chovat či oblékat.

Když v roce 2019 IS padl, několik tisíc žen společně s jejich dětmi bylo zavřeno do detenčních táborů v Kurdistánu či Iráku. Irácké soudy ženám udělují doživotní vězení nebo tresty smrti. Výjimkami jsou ženy, které na tomto území žily, ještě před vznikem chalífátu. Ty dostávají většinou nižší tresty. Cizinky jsou odsuzovány k trestům smrti nebo

doživotnímu vězení, jelikož jednaly účelně a dobrovolně se IS přidaly. Soudy v Kurdistánu neudělují tresty smrti, proto je většina žen zavřená v detenčních táborech. Tyto tábory mohou představovat budoucí bezpečnostní hrozbu, jelikož ženy s radikálním myšlením v těchto táborech budou vychovávat další generace nových džihádistů.

Z výše uvedeného jasně vyplývá, že odpověď na výzkumnou otázku „Jsou ženy oběti nebo pachatelé“, není jasná a názory se mohou lišit. Většina žen, které se teď nachází ve věznicích či detenčních táborech se přirozeně interpretují jako oběti, což se jen těžko potvrzuje nebo vyvrací.

Ženy jsou vnímány jako pachatelé jak ze strany zemí jejich původu, tak i místních. Většina zemí se žen zřekla a nechala je čelit místní justici. Země původu postupovaly takovým způsobem, jelikož ženy představují bezpečnostní hrozbu a možné riziko. Není zjistitelné, zda mají stále radikální myšlení či nikoliv. Dalším argumentem, který z žen činí pachatele je, že se vědomě připojily k teroristické organizaci, která se netajila násilím. Členové v rámci propagandy zveřejňovaly na internet videa vražd, poprav a jiné propagační materiály, které zajistili příliv stoupců. Dále se podílely na budování nově vzniklého státu. Z uvedeného textu lze obecně vyvodit, že hrály důležité role ve fungování chalífátu.

IS měl promyšlenou a propracovanou propagandu, na kterou nalákal mnoho zahraničních rekrutek. Byla cílená převážně na věřící ženy, které pocházely například z rozvrácených rodin, byly zneužívané nebo frustrované. Mohly být psychicky slabší a bylo mnohem snazší je zmanipulovat nebo přesvědčit o správnosti IS. Dále se náborářky zaměřovaly na mladé dívky, které šlo lehce přesvědčit a zradikalizovat. Výše uvedené příběhy slouží pro ilustraci, že i mladé dívky ve věku 15 let se pokusily přidat nebo úspěšně přidaly k IS.

4. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AGENCE FRANCE-PRESSE. Alabama woman who joined Isis is not US citizen, judge rules. *The Guardian* [online]. 2019 [cit. 2020-06-22].

Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/nov/14/hoda-muthana-isis-not-us-citizen-ruling>

ALI, M. R. *ISIS and Propaganda: How ISIS exploits women* [online]. Reuters Institute Fellowship Paper University of Oxford, 2015 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/research/files/Isis%2520and%2520Propaganda-%2520How%2520Isis%2520Exploits%2520Women.pdf>

ANDERT, J. *V Mosulu* [online]. [cit. 2020-06-22].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=2G2mj0Jpu8g>

BAKKER, E., DE LEED S. *European Female Jihadists in Syria: Exploring an Under-Researched Topic* [online]. International Centre for Counter Terrorism The Hague, 2015 [cit. 2020-05-19]. Dostupné z: <http://icct.nl/wp-content/uploads/2015/05/ICCT-Bakker-de-Leede-European-Female-Jihadists-In-Syria-Exploring-An-Under-Researched-Topic-April2015.pdf>

BBC News. *What is 'Islamic State'?* [online]. 2015 [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-29052144>

BERÁNEK, O., ČUŘÍK, J., DITRYCH, O., KOVÁCS, A., KOVAČÍKOVÁ, Z., MELČÁK, M., NOVÁK, M., OSTŘANSKÝ, B., ŤUPEK, P. 2016. *Islámský stát: Blízký východ na konci časů*. První vydání. Praha: Academia.

BHUTIA, J. *ISIS's Al-Khansaa Brigade Kills Woman for Breast Feeding Baby in Public in Raqqa*. International Business Times[online]. 2015 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <http://www.ibtimes.co.uk/isiss-al-khansaa-brigade-kills-woman-breast-feeding-baby-public-raqqa-1535110>

BINDNER, L., POIROT, G. *ISIS Financing*. Center for the Analysis of terrorism [online]. 2016 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <http://cat-int.org/wp-content/uploads/2016/06/ISIS-Financing-2015-Report.pdf>

BLANNIN, P. *Islamic State's Financing: Sources, Methods and Utilisation*. Counter Terrorist Trends and Analyses. International Centre for Political Violence and Terrorism Research, 2017, 9(5), 13-22.

BRISARD, J. Ch., MARTINEZ, D. *Islamic state: the economy-based terrorist funding* [online]. 2014 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <http://www.gdr-elsj.eu/wp-content/uploads/2015/11/Islamic-State.pdf>

CALLIMACHIOVÁ, R. *Co zbylo z Islámského státu?* 100 plus 1. Brno, 2019, (9), 44-50.

CORNEL, R., ANAMARIA, C. *Forms of radicalism of the Islamic State challenges for the Middle East's security*. Research and Science Today [online]. 2018 [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://www.rstjournal.com/rst-115-2018/>

DANDOIS, T. *Women under ISIL: The torturers*. ALJAZEERA [online]. 2019 [cit. 2020-06-23]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/indepth/features/women-isil-torturers-191124095032690.html>

DE LEED, S. *Western Women Supporting IS/Daesh in Syria and Iraq – An Exploration of their Motivations*. International Annals of Criminology. 2018, (56), 43-54.

DEARDEN, L. *Isis' British brides: What we know about the girls and women still in Syria after the death of Kadiza Sultana*. INDEPENDENT [online]. 2016 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/isis-british-brides-kadiza-sultana-girls-women-syria-married-death-killed-aqsa-mahmood-islamic-state-a7187751.html>

DE LEED, S. *Women in Jihad: A Historical Perspective* [online]. International Centre for Counter Terrorism The Hague, 2018 [cit. 2020-05-23]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/pdf/resrep19608.pdf?acceptTC=true&coverage=false&addFooter=false>

DUHAIME, Ch. *Terrorist Financing and the Islamic State: Examination of Terrorist Financing and Ways to Mitigate the Risks* [online]. 2015 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <http://www.duhaimelaw.com/wp-content/uploads/2015/04/White-Paper-Terrorist-Financing-Methods-2.pdf>

FARAJ, R. *Al-Khansaa Battalion: Jihadist Brides in ISIS* [online]. Al-Mesbar Studies and Research Center, 2018 [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://mesbar.org/al-khansaa-battalion-jihadist-brides-isis/>

Financial crimes enforcement network: *Missions* [online]. 2020 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.fincen.gov/about/mission>

GERGES, Fawaz. 2017. *Islámský stát cesta k moci*. První vydání. Praha: Vyšehrad.

HALLIDAY, J. Female jihadis publish guide to life under Islamic State. *The Guardian* [online]. 2015 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/feb/05/jihadist-girl-marry-liberation-failed-islamic-state>

CHULOV, M. They deserve no mercy: Iraq deals briskly with accused women of Isis. *The Guardian* [online]. 2018 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2018/may/22/they-deserve-no-mercy-iraq-deals-briskly-with-accused-women-of-isis>

ISSAEV, L. M., SHISHKINA, A.R. *Jihadism and Terrorism: The global terrorism narratives: typology of the Islamic state's media propaganda*. Journal of Globalization Studies. 2019, **10**(2), 113-125.

JÉGL, P. *Jak bojovníci za islám k bohatství přišli* [online]. 3.9. 2014 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://finmag.penize.cz/ekonomika/290310-jak-bojovnici-za-islam-k-bohatstvi-prisli>

KAGAN, J. *Hawala*. Investopedia.com [online]. 10.2. 2020 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/h/hawala.asp>

KHALEELI, H. *The British women married to jihad*. The Guardian [online]. 2014 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/sep/06/british-women-married-to-jihad-isis-syria>

KHELGHAT-DOOST, H. *Women of the Caliphate: the Mechanism for Women's Incorporation into the Islamic State (IS)*. Perspectives on terrorism [online]. 2017, 11(1) [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/574/html>

KLICPEROVÁ, L. KUTILOVÁ, M. 2018. *Ve Válce: Příběhy obyčejných lidí z Iráku a Sýrie*. Universum.

KLICPEROVÁ, L., KUTILOVÁ, M., KAVÁLEK, T. *Ženy a děti Islámského státu*. Praha. CEVRO Institut, 7.10. 2019.

Korán. Vyd. celkem 6., v tomto překladu a v Odeonu 2. Přeložil Ivan HRBEK. Praha: Odeon, 1991, 794 s. Živá díla minulosti, svazek 63. ISBN 8020704442.

LIBERTO, D. *Zakat*. Investopedia.com [online]. 31.7. 2019 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/z/zakat.asp>

Live Universal Awareness Map [online]. 2020 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://isis.liveuamap.com>

MARTINI, L.S. *Women of ISIS an overview of gender female roles within the caliphate* [online]. The Mediterranean Centre for Revolutionary studies, 2019 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: <http://www.thesquarecentre.org/wp-content/uploads/2019/04/Lorena-1.pdf>

MEDOVÁ, N. Interpretace islámu: Příklady výkladů diskutovaných témat o postavení ženy v islámu a jejich implikace ve vybraných zemích v současnosti. *Sacra* [online]. 2018, **16**(1), 68-81 [cit. 2020-06-25]. Dostupné z: http://www.sacra.cz/2018-1/3_Sacra_16-2018-1_8.pdf

mjr. PhDr. BALÍK, S. *ISLÁMSKÝ STÁT* [online]. VaVyskov, 2016 [cit. 2020-06-22]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=le5bMoe8xRg&list=PL-wf5h3qPezNGRJt4GrjLlu36c252WbN4&index=1>

OOSTVEEN, M. *Moez dalifa (15) leek op weg naar Syrië*. Nrc.nl [online]. 2014 [cit. 2020-04-25]. Dostupné z: <https://www.nrc.nl/nieuws/2014/06/23/moez-dalifa-15-leek-op-weg-naar-syrie-1391552-a660580>

PEREŠIN, A. *Fatal Attraction: Western Muslimas and ISIS*. Perspectives on terrorism [online]. 2015, 9(3) [cit. 2020-04-07]. Dostupné z: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/427/848>

PETROU, M. *What's driving teen girls to jihad?* Macleans [online]. 2015 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.macleans.ca/society/teen-girl-jihadists/>

POTMĚŠIL, J. 2012. Šaría: Úvod do islámského práva. První vydání. Praha: Grada Publishing, a.s.

REFLEX. *Infografika: Kde žije nejvíc muslimů v Evropě a kde platí zákaz zahalování* [online]. 2018 [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zajimavosti/89162/infografika-kde-zije-nejvic-muslimu-v-evrope-a-kde-plati-zakaz-zahalovani.html>

ROSEN, L. *Islamic State Financing and U.S. Policy Approaches* [online]. 2015 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: https://www.everycrsreport.com/files/20150410_R43980_70bf0ccd9b3697cd2938749ce2d03aca66fcba70.pdf

SHERWOOD, H., S. LAVILLE, K. WILLSHER, B. KNIGHT, L. GAMBIO a M. FRENCH. *Schoolgirl jihadis: the female Islamists leaving home to join Isis fighters*. The Guardian [online]. 2014 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/sep/29/schoolgirl-jihadis-female-islamists-leaving-home-join-isis-iraq-syria>

SAN, M. *Lost Souls Searching for Answers? Belgian and Dutch Converts Joining the Islamic State*. Perspectives on terrorism [online]. 2015, 9(5) [cit. 2020-06-23]. Dostupné z: <http://www.terrorismanalysts.com/pt/index.php/pot/article/view/460/912>

SPENCER, A. N. *The Hidden Face of Terrorism: An Analysis of the Women in Islamic State*. Journal of Strategic Security [online]. University of South Florida Board of Trustees, 2016, 9(3) [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/pdf/26473339.pdf>

TARRAS-WAHLBERG, L. *Promises of paradise?: A Study on Official ISIS-Propaganda Targeting Women* [online]. 2016 [cit. 2020-04-08]. Swedish Defence University. Vedoucí práce Magnus Ranstorp. Dostupné z: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:942997/FULLTEXT01.pdf>.

TARRAS-WAHLBERG, L. *Seven Promises of ISIS to its Female Recruits*. ICSVE Research Report [online]. 2016 [cit. 2020-05-02]. <http://www.icsve.org/research-reports/seven-promises-of-isis-to-its-female-recruits/>

TICHÁ, L., CIVÍNOVÁ, Z., MORYSKOVÁ, M., TRTÍKOVÁ, I., NĚMEČKOVÁ, L. *Jak psát vysokoškolské závěrečné práce* [online]. ČVUT, 2009 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: https://www.fa.vutbr.cz/home/UT/TEA/TEA/Teorie_a_estetika_architektury/Entries/2012/3/16_Jak_psat_vysokoskolske_zaverecne_prace_files/INSTRUKCE-1.pdf

WEENINK, A. W. *Behavioral Problems and Disorders among Radicals in Police Files* Perspectives on terrorism [online]. 2015, 9(2) [cit. 2020-04-22].

WILLSHER, K. *I went to join Isis in Syria, taking my four-year-old. It was a journey into hell*. The Guardian [online]. 2016 [cit. 2020-04-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2016/jan/09/sophie-kasiki-isis-raqqa-child-radicalised>

WINTER, Ch. *Women of the Islamic State A manifesto on women by the Al-Khanssaa Brigade* [online]. Quilliam Foundation, 2015 [cit. 2020-06-24]. Dostupné z: <https://therinjfoundation.files.wordpress.com/2015/01/women-of-the-islamic-state3.pdf>

YILMAZ, Z. *Critique of Isis' Women Policy*. Turkish Journal of Middle Eastern Studies [online]. 2017, 4(2) [cit. 2020-05-31]. Dostupné z: <https://arastirmax.com/en/system/files/dergiler/260440/makaleler/4/2/arastirmax-critique-isis-women-policy.pdf>

ZELIN, A.Y. *The others-Foreign fighters in Libya*. Policy Notes: The Washington Institute for Near East Policy [online]. 2018, (45) [cit. 2020-05-27]. Dostupné z: <https://www.slideshare.net/RobSentseBc/foreign-fighters-in-libya>

ZICHICHI, A. *International seminar on nuclear war and planetary emergencies: The role of science in the third millennium*. 2015. World Scientific Publishing.